

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl.
Pe o jumătate de an . . . . . 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru 1/2 cr.

Insemnătatea școalelor.

Nu peste mult școalele toate și de toate felurile se vor deschide earăși, ale noastre și cele străine. Despre însemnătatea școalelor se zicem astăzi câteva cuvinte.

Pentru a ne pute însă mai cu ușurință înțelege, se facem înainte de toate o mică asemănare.

Trupului băieților (căci de ei e vorba), dacă e ca să se desvoalte bine și frumos, trebuie negreșit să-i dăm hrana trebuincioasă, și încă o bună hrană. Asta o știm cu toții. Dându-le o bună hrană, băieții se vor desvolta frumoși, sănătoși, voinici mai mare dragul, spre fala părinților și a neamului lor. De nu vom da noi însă băieților hrana de lipsă, ori apoi le vom da o hrană proastă, păgubitoare sănătății: ce se va face de aceia? Lucru hotărât, că ei vor fi împedecați, stânginiți în desvoltarea lor firească, vor rămânea slabi, pipirniciți, ca vai de ei, spre rușinea părinților și a neamului din care fac parte.

Va fi, așadar, masa părinților hrănitorea adevărată a fiilor: acestia se vor desvolta spre fala lui; va fi ea lipsită de hrana trebuincioasă, ori încărcată cu o hrană proastă, păgubitoare sănătății: în reu va merge și desvoltarea fiilor casei!

Intocmai stă lucrul cu sufletul omului. Și sufletul ca și trupul, ba chiar *alătura* cu el, se desvoaltă; și sufletul ca și trupul — are lipsă de hrană!

Unde se dă hrana sufletelor?

În școale!

Ce sunt dară școlile? *Sunt tot atâtea mese obștești, la cari cei flămânzi și setoși cu duhul, vin ca să-și primească hrana lor!*

Și acestia sunt fiii nostri, ear' fiii nostri sunt fala noastră, mai mult! ei sunt *nădejdea noastră și a neamului nostru în viitor!*

Ear astfel stând lucrul, firește că nu poate fi pentru noi *tot-una*, ci mare trebuie să fie îngrijirea noastră pentru hrana ce se dă sufletelor fiilor nostri în școale! Căci fiecare ce samănă, aceea va culege! tot omul ce învață aceea știe. *Ce vor auzi băieții nostri spunându-li-se în școală: aceea vor ști și ei în viața lor*, — mai ales dacă afară de școală prea puțină vreme și puțință au de a se mai cuprinde cu învățătura și cu cerce-

tarea celor auzite din rostul învățătorului...

Chiar și numai din aceste puține socotințe credem că se poate înțelege, cât de mare este însemnătatea școalelor pentru popoare!

Cu cât mai multe școli va avea un popor, și cu cât mai multă și bună hrană se va da în acelea sufletelor fiilor poporului: cu atât mai în plin se vor desvolta acelea, cu atât mai repede se va avânta acel popor spre lumină, spre știință!

Ear cu cât un popor va fi mai luminat, cu atât mai vârtos el va vedea și va cuprinde cu mintea sa că *ce e și cum e lumea aceasta; ce e și cum ar trebui ea să fie, cum e și cum ar trebui să fie întocmită viața sa*, a poporului, pentru-ca mai curând să se poată apropia de aceea la ce cu toții țintim: la *fericirea proprie*, întrucât numai se poate!

Și eată că înțelegem și mai mult însemnătatea școalelor. Ear' înțelegând această însemnătate a lor, multe alte lucruri ce le vedem petrecându-se în giurul nostru, — le vom înțelege!

Vom înțelege pentru-ce în istoria omenimei, în toate vremile și la toate popoarele, aflăm pe felurii învățați dându-și străduința ca descoperirile științei lor să le virască în școală, — pentru-ca prin școală, ele, ca printr'un canal, ca prin țevii, se se scurgă la popor, și astfel tare se se lățească și adânci rădăcini se prindă!

Și întorcându-ne la treburile noastre din ziua de azi în urma acestora înțelegi vom fi, de ce mereu și greu îngrijiți ne arătăm noi de soartea școalelor noastre, de ce cu durere strigăm: *aveți grije de școale! păziți-le ca duh străin în ele să nu străbată, nu lăsați ca se fie trase în vârtejul potopitor al vrășmașilor și răuvoitorilor neamului nostru! căci școalele când pierdute vor fi pentru noi: ca perduți vom fi și noi toți!*

Și, la urmă, înțelegem-vom de ce cu atâta lăcomie, ca bălauri flămânzi, își cască ministrii maghiari gurile lor după școalele noastre confesionale! Căci ei, care și ei prea bine știu cât de departe poți ajunge avându-ți mâna pusă pe școale, eată cum își fac socoteală. Dinșii zic:

Ținta țintelor întregii noastre lucrări este: *maghiarisarea tuturor cetățenilor acestei patrii!* Asta nici că o mai tăgăduesc „Măriile Lor“. Dar', zic ei mai

departe, câtă vreme sunt nu în școli ungurești ci și românești și slovacești și sârbești și săsești, etc., în care se vorbește cu băieții în limbile acestor popoare și se dă sufletelor lor, ce se dă hrană românească, slovacească, sârbească și săsească, ca din elevii aceloră să iasă Români, Slovaci, Sârbi și Sași curați, — maghiarisarea greu lucru este, ba chiar *peste puțință!*

Ce-i de făcut dară?

Ce altceva decât să cercăm a pune mâna pe școalele lor, *a le maghiarisa!* Să facem ca fiii tuturor popoarelor țerii așezați la aceste mese hrănitore a sufletelor, (în școli) *să nu poată primi altă hrană decât maghiară! Maghiară să fie pâinea, maghiară apa, maghiară sarea, maghiar aerul ce-l răsufală, — maghiar tot!*... căci astfel hrăniind sufletul tinăr al Românului, Slovacului, Sârbului și Sasului, când mare el va fi: numai cu suflet *maghiar* se va putea trezi.

Și într'adevăr că în școalele maghiare așa se și urmează: Acolo fiul meu ori al d-tale ori al celui de al treilea Român, vorbă bună despre alt neam de oameni din lume nu mai aude, decât despre Maghiari! Ei sunt fiii lui D-zeu, ei sunt „zinei“ în răsboaie, ei sunt „ângerii“ în vreme de pace, ei sunt tot ce e bun și nobil! — celelalte popoare sunt niște „păcătoase“, niște „nerecundescătoare“, că mănăcă pâne cu pinteni ungurești, răsufală aer cu pinteni, împușcă păsări cu pinteni, trăsesc sub cer cu pinteni — și tot nu iubesc pe împintenații împintenaților, pe Maghiari! — Așa se învață în școalele maghiare. Și de ce anume așa? De aceea ca prin asta se se stîrnească în tinărul nemaghiar admirare pentru tot ce e unguresc și se-i fie oare-cum rușine că el face parte din celelalte neamuri atât de prost descrise de profesorul ungur, și, doară-doară, se hotărăște a-și lega o păreche de pinteni, — a se face Maghiar!

Este miserabilă și păcătoasă această politică urmărită prin școalele maghiare, și nu arareori aduce triste fructe pentru noi! Nu puțini tineri de ai nostri eșiți din școli ungurești, sunt șovăitori, îndoelnici, și ușor de plecat — maghiarisării! De ce? Pentru-că multe minciuni au auzit în acele școli despre neamul românesc, și multe laude mincinoase, cornurate despre cel unguresc, — și la un

prilegiu dat, mai făgăduindu-'i-se și un os de ros, își gândește: apoi ce, Românii și așa sunt așa de. . . cum îi știe el din rostul profesorilor unguri, — ear' Maghiarii atât de frați cu D-zeu, — de ce să nu me fac și eu? Și să face!..

Eată urmarea greșitei cunoașteri a neamului său, eată fructul păcătos al școalei maghiare mai ales acelor mai înalte.

Cu atât mai primejdioase sunt apoi școlile *poporale* maghiare așezate în comune românești.

În școalele înalte spunându-'i tinărului român fel de fel de minciuni despre neamul său, el le mai cercetează, le mai rumegă, nu se prea prind de el, decât de prea puțini slabi de înger, — dar' în școala *poporală* bietul băiat *ce-i spui aceea crede și aceea știe!* Ear' puțință de a cerceta de-i așa ori nu, el nu are, ci cu acea știință își stă naintea ori cui. Și apoi vreme și putere își trebuie ca să scoți din mintea lui un gând scrintit ce s'a încuibat deja și a prins adună rădăcină în ea.

Ear' în urma acestora vom înțelege și mai bine *însemnătatea școalelor* și lacomia de balaur a ministrilor unguri de a ne *maghiarisa* școalele!

Și vom fi, credem, și noi pe deplin înțeleși, când, chiar în vederea tuturor acestora, rugăm cu stăruință pe conducătorii poporului nostru de pretutindenea, ca să-i lămurească acestuia *însemnătatea școalelor*, și să-i spună, că:

datorința noastră a tuturor și pretutindenea este, mai ales în zilele grele de acum, a jertfi cât numai putem pentru susținerea școalelor noastre confesionale și ferirea lor de a căde în gura balaurului maghiarisării!

Pe școale cine e stăpân, e stăpân peste noi! Să ținem școalele în mâinile noastre ca să ne fim noi stăpâni!...

m.

O nouă rază de nădejde.

De multă vreme oamenii mult s'au gândit, cum ar pute lucra pentru întărirea și susținerea așa zicând vecinică a păcii între țeri și popoare, și ferirea lor de învrăjpire și bătăi.

În anii din urmă oameni învățați iubitori de pace din toate țerile, s'au pus în conțelegere, și au prins a se aduna în deosebite orașe mari pentru a ține acolo mare sfat, îndemnând stăpânirile tuturor țerilor la pace. S'au ținut până acum mai multe astfel de sfaturi, pe pământ francez, italian etc. Și toată lumea s'a bucurat de ce s'a văzut acolo: Trimisii tuturor popoarelor din Europa erau, sfătuindu-se că oare cum Doame s'ar pute aduce mai ușor fericire peste neamuri și pace eternă?

În anul acesta încă se va ține un astfel de mare sfat, la *Haaga* începând din 4 Septemvrie n.

Vor lua parte o mulțime de bărbați mari, între cari și 46 de deputați din dieta Țerii-Românești; vor fi acolo și Nemți și Francezi și Italieni și Unguri, de toți.

Acest mare sfat ia apoi în desbatere stările de lucruri din țeara cutare și cutare, și dacă vede că nu-'s cum s'ar cveni să fie, îi vine în ajutor cu sfatul de a le îndrepta. Firește acea dietă-internațională (adecă din toate neamurile alcătuită) n'ară încă putere de a sili pe deosebitele țeri la ducerea în deplinire a dorințelor ei, — dar' totuși vocea ei e luată mult în socotință.

În anul acesta e nădejde să se aducă vorba despre noi Românii apesați de domnișorii cărmuitori Unguri. Și Ungurii să tem foc de aceasta. Foile lor ca «*Egyetértés*» tremură și zic că acolo de bunăseamă o să fie de nou osândită politica și purtarea stăpânirii maghiare față de noi, și să tânguie reu de frica asta.

Noi avem nădejde că dacă vorba se va aduce în marele sfat despre noi, acei

oameni ai păcii numai pe partea noastră vor fi, căci cu noi e dreptatea și ei numai dreptatea o spriginesc! Și ear' nu vor scăpa Ungurii de ce să tem: de o nouă ducere a numelui lor în lume, osândindu-se purtarea lor nefrățească eu popoarele conlocuitoare!

Vom da amănunte la timpul seu!

La iubiții nostri.

Acei cari în gura mare cu păcătoșenie strigau până chiar și în ajunul procesului Memorandului, că poporul nu știe nimic de mișcarea celor câțiva «agitatori», că ei sunt singuri, că n'au două sute de spriginitari în tot Ardealul și Țeara-Ungurească, — acei cari au crezut că întemnițând pe scumpii nostri conducători, ei vor fi uitați și cu ei și lucrarea începută de dînșii, — pot acum să se încredințeze mereu și mereu, că nu-i așa precum ei credeau. Scumpii nostri bărbați uitării dați n'au fost, și nu vor fi, precum nici lucrarea lor n'a încetat și nu va înceta decât atunci când la isbândă sau moarte vom fi ajuns! Că lucrarea lor înainte să duce, se vede și se va vedea încă, că dînșii uitării dați n'au fost de popor, dovedesc drumurile ce le fac mereu cete de pretini și stimători, la ei în temniță a-i vedea și mângăia. Eată ce telegramă primește «Tribuna» despre cel mai nou peregrinajiu făcut la Seghedin:

Earăși o deputațiune numeroasă din Nereu, în Bănat, a cercetat pe iubiții nostri condamnați din Seghedin, care se află în deplină sănătate și voc bună! Deputațiunea a condus-o tinerii studenți din Nareu: Ioan Mezin, Eremie Popovici, N. Todorean, Petru Mihaiu, Paul Mihaiu și braviu economi: Paul Frumos, George Oprean, Constantin Popovici, Lazar Mihaiu, Petru Marinca, G. Miușan și Mihaiu Barb.

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Crocima

culese de *Ioachim Radulovici*, inv.

De din jos de Lipova
Frumos cântă, cinghița,
De jalea duor voinici
Ce s'o 'nsurat prea de mici.
Luni și Marți s'or 'nsurat
Mercuri carte li-a picat,
Carte dela 'mpărăție
Să meargă la cătanie.
Lăsând plugul în obor
Și casa plină de dor,
Lăsând boii la tânjele
Și casa plină de jele.

Eu mă duc mândra 'mi rămâne
Mult se plânge după mine,
Frunză verde viorele,
Eu zisei băluți mele:
Taci, băluță, nu mai plânge

Lasă-mă să trec prin sânge
Și prin sânge și prin foc,
Numai să fiu cu noroc,
Să mă 'ntorc eu sănătos,
Să ne sărutăm frumos.

Frunză verde iarbă creață
Nu mai ved lumea de ceață,
Și n'am nice o dulceață.
Când gândiam c'a fi mai bine
Eată vai și amar de mine!
Când gândiam că am mai mult,
Am pierdut și ce-am avut!

Du-mă, Doamne, și mă lasă,
La o fată și nevastă,
Du-mă, Doamne, și mă pune,
Unde-'s duși bărbați 'n lume;
Unde-i bărbat nătărău,
C'acolo trăesc și eu.

Toată lumea mă întreabă:
De ce sunt tristă și slabă?
Rabdă inimă și taci,
Că tu toate 'ți-le faci.

Tu faci bune, tu faci rele,
Și amar vieții mele.
Rabdă inimă cât poți,
Nu-ți da sfatul cătră toți,

Frunză verde de dudău
Uritu-i bărbatul tău,
Eu ved, soro, că-i urt
Nu-l pot băga în pământ,
Că pământu-'i țelinos
A luat Neamțul ce-i frumos,
Pe care de 'l-aș afla,
Pentru lume nu 'l-aș da.

Mândruță din Delinești,
Cu bărbatul cum trăești?
Cu bărbatul trăesc bine,
Cu mâna de pâr mă ține.
Face-mi capul
Ca bumbacul,
Și spinarea
Ca căldarea.

Voci streine

despre

noi și suferințele noastre.

Năpădiți cu totul de imbulzala feluritelor vești și lucruri cari ne priviau și mai deaproape, n'am mai putut da părți din articlii pe cari foile din străinătate îi scriu despre noi și ale noastre treburi.

Mai dăm azi o frântură:

„Nord“, mare foaie rusează, scrie, la 11 August, un articol în care vorbește de hotărîrea Curiei în procesul Memorandului, de chipul cum au fost arestați și duși la închisoare iubiții nostri osândiți și apoi zice mai încolo:

„Toate acestea s'au petrecut atunci când ministrul de interne Hieronymi făcea o călătorie în Transilvania pentru a duce ramura de maslin, și pentru a mulcomi spiritele, dar în același timp bine hotărît de a urmări planul puțin cam îndrăzneț, pentru maghiarizarea cu puterea și pentru formarea unui mare „stat național maghiar“. Acest pas al ministrului (mergerea prin Ardeal și încercarea de împăciuire) n'a fost altceva decât praf aruncat în ochii lumii și ai presei europene, care au fost mișcate de ceea-ce se petrecea în Transilvania.

„Dl Hieronymi ar fi trebuit înainte de toate să se înțeleagă cu dl Wekerle ca să fie de aceeași părere în această cauză. Într'adevăr într'un discurs ținut la 5 August, la Baia-mare, dl Wekerle, vorbind de agitațiunea naționalistă, spune că guvernul trebuie să pășească cu asprime, și zice:

„Guvernul are datoria de a lua cuvenitele măsuri polițenești și de a opri dreptul de intrunire și de întovărășire; în sfârșit guvernul trebuie să împedecă pe particulari să se adreseze cu plângerile lor în străinătate“...

„Eată dl Wekerle el însuși dând de gol pe dl Hieronymi, care tăgăduia suferințele Românilor, dar' vrea să împace spiritele, pe când întâiul ministru recunoaște că Românii au de ce să se plângă, dar' că el îi va împedeca de a o face. Se vede deci din toate aceste declarații, că Românii sînt puși afară din lege de către guvernul care este hotărît a trata cu o asprime deosebită pe cele patru milioane de Români pe care el vrea să-i despoaie de toate mijloacele legiuite de apărare“.

Din jurul Mediașului

culese de *Saveta Axente*, fiică de econ. din *Frâna*.

Frunzută foaie de nuc
Toate trec, toate se duc,
Toate se pun la uitare,
Dar' dragostea-i lucru mare
N'o pot pune la uitare,
Nici la masă nu-mi dă stare.
Și maica cunoaște bine
Că 'mi-e dor oare de cine,
Că-mi dă două-trei masline
Și-o bucătică de pâne:
Nu se lipește de mine.
Ridic mâna să-mi fac cruce,
Mâna din cot nu se duce,
Ridic mâna să mă 'nchin
Dela inimă suspin,
Picioarele nu mă țin
Par'că nu-s fată deplin
Par'că sînt beată de vin.

Bade-o pân' noi ne-am iubit
Dușmanele s'or slăbit,
De când bade-o ne-am lăsat

Avram Iancu.

La numărul 30 al „Foi Poporului“ am alăturat, ca un fel de adaus, câte o „Listă de subscriere“ tipărită, pentru monumentul lui Iancu, și rugăm călduros pe iubiții nostri cetitori, a nu da uitării nici nefolosinței acele liste, ci intrucât se poate, a le purta între oameni în Dumineci și sârbători, la petreceri și la alte întruniri cinstite, rugându-i să dec fiecare cât poate pentru marelui scop, ear' după adunare, a le trimite la adresa însemnată pe liste. Cel-ce astăzi nu poate face acest lucru, din o pricină ori din alta, să-l facă mâne, și nu va fi prea târziu, căci jertfa cinstită este bine primită lui Dumnezeu și oamenilor, în fiecare vreme. Toamna e aproape; oamenii atunci au mai ales câte ceva din aceea cu ce Dumnezeu 'a dăruit din roada pământului, și atunci să și aducă fiecare aminte, a da și scopurilor nobile prinosul cuvenit din prisosința sa!...

Eată listele mai nou, incurse cu sume de bani pentru fondul Monumentului lui Iancu!

Suma din numărul trecut:
682 fl. 56 cr. și 203 lei, 50 bani, r.

Din Apoldul-mic primim următoarea listă, dela dl preot *Ioan Lazar*, cu următoarele sume:

Ioan Lazar, paroch gr-or. 1 fl., Nicolae Topârcean, paroch gr-or. 1 fl., Ioan Măcelariu, notar comunal 1 fl., Ilie Topârcean, vicenotar 50 cr., Ioan Orăștean, diacon 50 cr., Nicolae Marcu, primar 50 cr., Dimitrie Orăștean, proprietar 50 cr., Ioan Iuga, comerciant 50 cr., N. N. 90 cr. Toți din Apoldul-mic.

Suma 6 fl. 40 cr.

Din Purcăreni ne trimite tinărul *Emanuil Grama*, student, următoarea listă adunată de d-sa:

Mateiu Grama, econom 2 fl., Vlad Cârnu, econom 1 fl., Ioan Dogar, econom 40 cr.,

Dușmanele s'o 'ngrășat,
Dar' nu de mâncare bună
S'o 'ngrășat de voe bună,
De ce te-or putut prosti
De te-ai lăsat de-a iubi,
Acum bade-o bine-a fi
Să trăești cu dușmanii.

Mândro, mândruța mea
Cer dela tin' iertăciune
Ce-am greșit în față-mi spune
Nu mă da lumii minune
Că tu ești din toate-aleasă
Dragostea ta rău m'apasă.

Bade mumă-ta cea bună
'Mi-a zis mie că-s nebună,
Eu cu nebunia mea
Nu viu în casă la ea,
Pân' tu bade mi chema,
Când s'a coace holdița
Mi chema cu secera,
Să vă secer inima
Ție și la maică-ta
Și la toată vița ta.

Ioan Dima, econom 40 cr., Ioan Țigoiu (jun.), econom 50 cr., Ioan Țigoiu (sen.) 50 cr., George Țigoiu, econom 1 fl., Ioan Bogdan, paroch 50 cr., Vasilie Muntean, econom 40 cr., George Cioc, econom 50 cr., Ioan Tocit, econom 50 cr., Oprea Trandabur, econom 2 fl., Constantin Dârjan, econom 50 cr., Ieremiă Pitiș, econom 30 cr., Nicolae Oltei, econom 10 cr., Ioan Stroie, croitor 40 cr., Ioan Cârnu, croitor 50 cr., George Lungu, croitor 20 cr., Paraschiva Cârnu, văduvă 10 cr., Șerban Jian, econom 30 cr., Vasilie Boltaș, econom 20 cr., I. Bogdan, econom 30 cr., Constantin Stroie, croitor 10 cr., Emanuil Grama, student 1 fl., C. I. Davidoglu, avocat în Tulcea (în Dobrogea) 1 fl.

Suma 14 fl. 70 cr.

Din Galeș primim dela dl *Ioan Răchițan*, învățător, următoarea listă:

Biserica gr-or. 1., Nicolae Timpănar, econom 1 fl., Bucur Stănilă, primar 1 fl., Nicolae Răchițan, paroch gr-or. 50 cr., Ioan Lazar, învățător pens. 50 cr., Maria Acelencu, soție de notar 50 cr., Sebastian Nistor, adj. not. 50 cr., Nicolae N. Stănilă, econom 50 cr., Nicolae Sasu, peptenar 50 cr., Teodor Stoia, econom 50 cr., Nicolae Stroia, econom 50 cr., Mateiu Posa, econom 50 cr., Ana I. Dragomir 50 cr., Pavel Iosof, econom 30 cr., Ioan B. Stănilă, econom 30 cr., Vasilie Luca, econom 25 cr., Nicolae Timpănar jun., econom 20 cr., Andreiu Marcu, peptenar 20 cr., Dan Rodean, neguțător 20 cr., George Antonie, econom 20 cr., Ioan S. Marcu, econom 10 cr., Maria Posa 10 cr., Magdalena Popa 10 cr., Ana D. Stanciu 10 cr., Maria D. Schiopu 10 cr., Ioan Răchițan, învățător 50 cr.

Suma 10 fl. 65 cr.

Din Beiuș ne trimite dl *Ioan Cosma*, sanzilar, lista de mai jos:

Vasilie Ignat, avocat 5 fl., Antal Augustin, protopop gr-cat. 2 fl., Paul Pop, avocat 2 fl., Dimitrie Negrean, negustor 2 fl., N. N. 1 fl., G. M. Marinescu 1 fl., N. N. 1 fl., Dr. G. Murășian, medic 1 fl., Constantin Boiț, proprietar 1 fl., Gavriil Cosma, proprietar 1 fl., Dr. Popovici Constantin, avocat 1 fl., V. S. B. 50 cr., Paul Vosinariu, învățător 50 cr., T. B. 50 cr., Fabian 50 cr., N. N. 50 cr., N. N. 50 cr., N. N. 70 cr., Maria Valtner văduvă 50 cr., Un cutareva 50 cr., Vasilie Sferle, pelar 50 cr., Alexiu Ardelean,

Nu gândi badeo că-mi pasă
De ce-ai zis că nu-s frumoasă,
Că tu ai zis de năcaz
C'ai văzut de c'o să te las,
Și tu-ai zis de năcăjit
Că-ai văzut că te-am urft.

Mult gândesc bade-o la tine
Cum poți trăi fără mine,
Trăesc mândro ca și tine
Că iau coasa pe spinare
Mă duc pe polog la vale
Inimuța rău mă doare;
Și gândesc mândro la tine
Cum poți trăi fără mine,
Trăesc bade-o ca și tine
Că-mi iau cusătura 'n mână
Și mă duc într'o grădină
Și-mi suspin dela inimă.

Prin dumbravă duce-m'ăși
Frunză verde rupe-ăși,
Pe genunche pune-o-ăși,
Slovă neagră trage-ăși
La badea trimite-o-ăși,

proprietar 50 cr., Constantin Ignat, pelar 50 cr., Ilarie Crișan, pelar 50 cr., Gavriil Bolcașiu, pelar 50 cr., George Hadji, cojocar 50 cr., George Papluca, sanzilar 50 cr., Augustin Teochar, negustor 40 cr., Ioan Nistor, fost notar 50 cr., Un Român sărac 50 cr., Ioan Duma, calfă de maur 50 cr., George Mitraș, funar 30 cr., N. N. 30 cr., Elena Pinter, învățătoareasă 30 cr., N. N. 20 cr., Paul Bodnaru, sanzilar 20 cr., Constantin Dringau 20 cr., Căcau 20 cr., Ioan Pantea, proprietar 20 cr., Și o muiere văduvă 20 cr., Dimitrie Sferle, pelar 20 cr., Iosif Ioan, cojocar 20 cr., Macare Teodor, calfă de stătar 20 cr., Augustin Popo, vici, funar 20 cr., George Papp, funar 20 cr., Dimitrie Curesiu, sanzilar 15 cr., Nistor Ioan, cojocar 20 cr., Dimitrie Mihali, cojocar 10 cr., Iosif Curesiu, calfă de cojocar 20 cr., Gavriil Cerneu, olar 20 cr., Vasilie Bodin, tēmplar 20 cr., Nicolae Mere, strajă de noapte 20 cr., Teodor Hoza, cojocar 10 cr., Nașiu Péc, econom 10 cr., Maria Strecea văduvă 10 cr.

Suma 33 fl. 65 cr.

Din **Satulung** ni-se trimite lista următoare, listă adunată de dl *Romul Verzea*, capelan:

S. R. Titeiu, comerciant în Bușteni (România), 1 fl., Aurel Popovici, învățător 50 cr., Maria I. Titeiu 50 cr., Radu Lupu 50 cr., Romul Verzea, capelan 1 fl., I. G. Median 25 cr., A. Verzea, paroch 1 fl., Ioan P. Sasu, econom 1 fl.

Suma 5 fl. 75 cr.

Din **Boița** (l. Sibiiu) ne trimite dl *Ioan Galea* lista de mai jos:

Ioan Galea, minar 1 fl., Ioan Trif, minar 20 cr., Herczeg János 20 cr., Karl Pollak 20 cr., Ioan David, minar 20 cr., George Klemens, minar 20 cr., Iosif Fogel, minar 30 cr., N. N. minar 20 cr., N. N., făgădar 20 cr.

Suma 2 fl. 70 cr.

Din **Luncoiul-de-jos** (c. Huneoarei) primim prin dl *I. Fugătă*, preot și *Avram Benea*, cantor, lista aceasta:

Ioan Fugătă, preot rom. gr-or. 1 fl., Lucreția Fugătă, preoteasă 50 cr., Avram Groza, cantor 20 cr., Ioan Groza, crâsnic 20 cr., Ioan al lui Ioan Groza 10 cr., Groza Ioan al lui Borțiș 10 cr., N. N. 1 fl., Adam

Împărat 10 cr., Toader Ursa al Dinului 10 cr., Toader Roman 10 cr., Filip Tod 10 cr., Ioan Roman 10 cr., Adam Hărăguș 10 cr., Avram Tod, jude com. 20 cr., Veselie Ciucan 10 cr., Veselie al lui Ioan Groza 10 cr., Marc Ursa 10 cr., Avramică Ursa, pădurar 10 cr., Anghel Blăgăilă, pădurar 10 cr., Vică Groza 10 cr., Groza Ioanaș al lui Petru 10 cr.

Suma 4 fl. 60 cr.

Din **Seroafa**, tot prin domnii *Fugătă* și *Benea* primim lista următoare:

Avram Benea, cantor 20 cr., Mihai Benea, cantor 20 cr., Nicolae Lazar 5 cr., Erișan Trif 10 cr., Simion Benea al Jurchi 10 cr., Aron Benea al lui Avram 10 cr., Stefan Simion 10 cr., Petru Benea al lui Adam 3 cr., Onuțiu Păscău 10 cr., Pavel Benea 3 cr., Ioan Stefan 10 cr., Aron Benea al lui Truchi 3 cr., Ioan Florea 10 cr., Ioan Benea al lui Pavel 5 cr., Rusalina Benea 3 cr., Adamica Benea 10 cr., Anica Benea 4 cr., Păscuța lui Ioan 3 cr., Ioan Bulia 5 cr., Florea Mariuți 10 cr., Benea Pavel al lui Rus 5 cr., Ioan Groza 5 cr., Treja lui Ioan 5 cr., Ioan Benea al lui Pasc 4 cr., Stefan Ilie 4 cr., Aron Benea al lui Gerasim 10 cr., Rozalia Benea a judeului 10 cr., Nicolae Benea i. Nicolae 10 cr., Nicolae Goia 10 cr., Nicolae Benea al Tomi 10 cr., Adam Fejér 5 cr.

Suma 2 fl. 42 cr.

Suma întreagă adunată până acum:
763 fl. 43 cr. și 203 lei, 50 bani, r.

T. Liviu Albini,
dătător de samă.

Auziți dlor Hieronymi și Szilágyi!

Iezvin (în Bănat), August 1894.

Onorate dle redactor!

Un om cu sora-sa, cu numele Pavel Ademesco și soru-sa Marta, mergând la casa comunală să plătească darea cerută, intrând în cancelaria comunală a notarului, a dat bună ziua, dar' în loc de mulțumită îi întreabă notarul „Ce căutați?” „Să plătim”; îi zice oamenii. Notarul *Demetriu Bujbass* ceru bani de 3 ori mai mulți ca pe ceialalți ani. Bietul om se spăimintă și întreabă ce fel de bani așa mulți? Ear' dl notar îndată strigă răstit: „Musai să plătești măcar 1000 fl. v. a., apoi du-te și caută!” și se apropie cu sfadă și din vorbă

în vorbă, sare și prinde a-l pălmui în cancelarie pe om, ba l-a bătut cu niște petri de pe masă ce le avea pe hârtie, și l-a vinețit tot, l-a scos pe ușe afară, l-a împins pe treptele ușii cu capul înjos, că tot s'a sdrobotit. Fiind oameni afară, țeranul bătut îi ia de martori, și a dat pe notar la judecată. Dar' venind lucrul la pertractare, notarul cu judele comunal au făcut atestat, că nu l-a bătut el, ci un executor care a fost acolo pe vremea aceea, deși judele nici nu a fost la casa comunală în ziua aceea. Au făcut însă lucru mincinos și cu bani mulți cum, cum nu, la judecățile ungurești tot notarul a eșit curat și pe Pavel și martorii lui nici nu i-au ascultat! Și au trecut acum doi ani, și dreptate nu se mai vede, căci am fost la dl vicișpan pentru-ca s'e-l ridice din slujbă, căci astăzi stă încă tot sub acuzare, și vicișpanul zice că: Voi proștii de Români vreți să lăpădați un notar, dar' să știți că tot n'o fi pedepsit, căci apelează măcar de zece-ori și tot a notarului e primită și a voastră, proști de Români, nu!” *Unul din cei de față.*

Domnul *Szilágyi*, ministrul „drep-tății” (vai de ea dreptate sub el!) și *Hieronimi*, căpetenia slujbașilor țerii, pentru acest fel de vești ar trebui să aibă urechi; pentru a auzi despre astfel de lucruri să facă călătorii prin țeară; aceste spurcate rele și revoltătoare purtări să le îndrepteze, nu să umble după cai verzi pe păreți! Căci este într'adevăr înspăimântătoare obraznicia și cutezanța unei sume de slujbași unguri, și singura mirare e, că oamenii nostri le tot rabdă și le pot încă răbda atâta, fără a le cere seamă acolo pe loc, pentru criminala îndrăsneală! Să mă pălmue pe mine când îi cer o lămurire acela pe care tot eu îl plătesc, căci doar' din sudoarea acelor țerani pe cari el îi bate, trăește obraznicul notar de care e vorba, — asta e prea mult! Și încă și mai mult, când bietul țeran având răbdare mai mult ca omenească, își caută dreptul pe calea legii, și acolo scapă nepedepsit păcatosul pălmuitoar! — Asta totuși numai în Ungaria se mai poate!

Ca să vadă și să creadă
Cum e slova neagră trasă
Inima mea așa-i arsă,
Cum e slova neagră scrisă
Inima mea așa-i friptă.

Spune-mi bade-o vii nu vii
Că bade-o de nu-i veni
Blăstema-te-oi și-i muri,
Moiu ruga de sfântul soare
Să te uște pe picioare,
Moiu ruga de sfânta lună
Ca să n'ai nici o zi bună,
Și-oi ruga câmpul cu flori
Și anul cu sărbători,
Ele toate să te bată
De-i minți ce-ai zis odată,
De nu îți ține cuvântul
Să nu te rabde pământul,
Și să mori pre cum nu moare
Nici om, nice sburătoare,
Și să mori o moarte rea,
Bade, dacă mi-i lăsa!..

Din Seliște (l. Sibiiu)

culese de *Maria N. Lasca*.

Tatăișe draga mea
Nu te tare supera,
Că mândra ca d-ta
Nu-i nime cătu-i lumea,
Și cătu-i satu de mare
Nu-i casă c'a d-tale,
La ferești
Cu flori domnești.

Trandafiri și viorele
Dulce și gurița, lele,
Mai dulce n'are cum fi
Că-i ca strugurul din vii,
Nice dulce nici sălcie
Numai cum îmi place mie.

Dela noi a treia casă
Tot suspină-o preoteasă,
C'a bătut-o preotu
Să-și spună ibovnicu
De m'ai pune pe-un cărbune
Ibovnicu nu 'ți-oi spune.

Din Torna M.

culese de *Rusanda Zancle*.

Bădișor cu struț, de pene
Vin' la mama de mă cere,
De-a zice că nu m'a da:
Scrie-mi carte că-s a ta!

Dragă 'mi-a fost dragostea,
Și-n'avui parte de ea,
Urit 'mi-a fost uritul
Și-avui parte de dînsul.

În mijlocul codrului
Cântă puiul cucului;
Așa cântă de frumos,
Cât și frunza cade jos;
Așa cântă de cu jale
De cade frunza pe cale.
De-aș ști cânta ca cucu
Nu m'aș mânca cu lucru
Ci-aș sări din creangă 'n creangă
Și-aș mânca mugur și iarbă,
Aș sări din fag în fag
Și-aș cânta mândrei cu drag.

SCRISORI.

Siluiri p[ec]atoase.

Co[st]eiu in 3 Aprilie v. 1894.

Onorate domnule Redactor!

St[ap]nirea noastr[ă] ungureasc[ă] de ast[azi] voeste cu sila s[ă] domneasc[ă]. Nu-'[si] mai bate capul cu aceea ce prescrie legea, f[ac]ut[ă] tot de ea, ci unde nu merg lucrurile cum fi vine la socoteal[ă], apoi nesocote[te] legea, nesocote[te] dreptul ce-'[l] mai are un biet cet[ă]tean, din c[ar]ca c[ar]uia tr[ae]ste. Bag-seama a[sa] judec[ă], c[ă] ea au f[ac]ut legea cum 'i-a pl[ac]ut ei, [si]-apoi tot ea o poate c[al]ca c[and] fi place.

Pentru-ca s[ă] se cunoasc[ă] ispr[av]urile st[ap]nirii ungure[sti] de pe la noi, v[ă] rog, onorate domnule redactor, s[ă] ave[ti] bun[ă]tate a publica aceast[ă] scrisoare in mult pre[ti]uita noastr[ă] »Foaia Poporului«.

In comuna noastr[ă] Co[st]eiu, comun[ă] curat rom[ane]asc[ă], cu aproape 3 mii de suflete, l[ung]ă ora[ul] Ver[se]t, s'au int[em]plat multe f[ar]ă-delegi, pe care le-a f[ac]ut st[ap]nirea — Acum a[sa] se vede c[ă] ear[ă] a inceput din nou cu f[ar]ă-delegile.

Abia au trecut c[ati]va ani — prin anul 1887 [si] 1888 — c[and] au l[ă]tit vestea prin toate foile jidove[sti], c[ă] in comuna noastr[ă] este revolu[ti]e, [si] pentru-ca s[ă] fac[ă] r[ind]ueal[ă] au adus c[ă]tane in comun[ă] pe cheltueala noastr[ă], apoi 4 executori, care f[ă]ceau batjocur[ă] cu oamenii. — Cu sutele inhideau pe oamenii frun[ta]si in podrumul (privin[ta]a) comunal, drept pedeaps[ă] c[ă] nu au [sti]ut s[ă] spun[ă] cine a impu[sc]at asupra judelui de atunci, c[ar]uia nu 'i-s'a int[em]plat nimic.

Dac[ă] cuteza cineva s[ă]-[si] ridice glasul in reprezentan[ta]a comun[ă]l[ă], er[ă] batjocorit [si] pedepsit. A[sa] c[ă] nime nu mai indr[as]nia a zice ceva in [se]din[ta] [si] to[ti] primiau toate propunerile lor de-a m[ar]i plata anti[sti]lor [si] a slujba[si]lor comunali.

Subscrisul am avut s[ă] pl[ă]tesc pedepse grele de c[ate] 50 fl., pentru-c[ă] am criticat purtarea turceasc[ă] a antistiei, se in[te]lege tot pentru v[ă]t[am]area in oficiu!

Dar' acestea au trecut — [si] le-am fi uitat, c[ă] a[sa] s[un]tem noi Rom[ani], iert[am] celor care ni-au f[ac]ut r[eu]l, dac[ă] acum nu ar incepe din nou a ne lovi in aceea ce mai avem [si] [sti]m c[ă] e a nostru.

Nu ne las[ă] in pace s[ă] tr[ai]m [si] s[ă] inaint[am] cu ale noastre intocmiri, ci vreau

cu sila s[ă] ni-le r[ape]asc[ă] pe aceste [si] s[ă] le inlocueasc[ă] cu d'ale lor ungure[sti], ca s[ă] ne desbr[ac]am de firea noastr[ă] rom[ane]asc[ă] pe care ni-a dat-o bunul Dumnezeu. Dar' asta nu va fi p[an]ă-i lumea!

Anume caut[ă] st[ap]nirea cu ajutorul antistiei, care [si] rupe capul dup[ă] renume [si] a[sa] dup[ă] os de ros, ca s[ă] ne r[ape]asc[ă] [s]coala noastr[ă] confesional[ă] dela mo[si]-str[am]o[si] [si] a o face comun[ă]l[ă]. De alt[ă] parte voesc cu sila ca s[ă] ridice din comuna noastr[ă] un asil de copii (Kisededovod[ă]).

In pricina cu [s]coala s'au pus [si] au conchelat reprezentan[ta] cu abia 12 oare inainte, f[ar]ă-ca s[ă] cheme [si] pe preotul b[ot]r[an] [si] bine [sti]ind c[ă] pre[se]dintele comitetului parochial, tin[er]ul preot Avram Corcea, nu era in comun[ă] de mai multe zile. A[sa] a f[ac]ut apoi, c[ă] f[ar]ă a pune la vot propunerea lor, de[si] eu am protestat in contra propunerii lor, au trecut la protocolul [se]din[te]lor reprezentan[te]i, c[ă] aceasta a hot[ar]it s[ă] cear[ă] dela comuna bisericeasc[ă] 40 fl. chirie anual[ă] pentru zidirea [s]coalei, care ar fi a comunei politice.

In contra acestei hot[ar]iri numai dec[ăt] s'a f[ac]ut apela[ti]e.

Pre[se]dintele comitetului parochial a conchelat apoi comitetul [si] acesta a declarat hot[ar]irea reprezentan[te]i de nelegiuit[ă]. Declara[ti]unea aceasta a adus-o pre[se]dintele com. par. in scris la cuno[sti]n[ta] prim[ar]iei, ear' prim[ar]ia face ar[et]are la protopretorul (fibir[eu]l) din Ver[se]t c[ă] a fost v[ă]t[am]at[ă] prin scrisoarea pre[se]dintelui com. par. prin cuv[en]tul „nelegiuit“ [si] astfel fibir[eu]l a pedepsit cu 50 fl. pe pre[se]dintele comitetului nostru. Se in[te]lege c[ă] [si] in contra acestei pedepse s'au f[ac]ut apela[ti]e.

In cauza cu ridicarea asilului s'a int[em]plat a[sa], c[ă] reprezentan[ta]a comun[ă]l[ă] in mai multe r[ind]uri a respins cu toate voturile facerea asilului — afar[ă] de membrii antistiei care au votat pentru. — V[ez]e[nd] aceasta ea de sus, poruncesc fibir[eu]lui ca s[ă] ese el in comun[ă], c[ă] doar va isbuti el. A[sa] se int[em]pl[ă] c[ă] fiind conchelat[ă] reprezentan[ta]a comun[ă]l[ă], vine fibir[eu]l [si] spune, c[ă] are porunc[ă] c[ă] [si] in contra voin[te]i reprezentan[te]i se iee el pa[si]i de lips[ă] pentru-ca p[an]ă la 1 Maiu a. c. s[ă] se deschid[ă] asilul, c[aci], zice M[ar]ia-Sa e: »musz[aj]!« — A [si] f[ac]ut numai dec[ăt] un contract de inchiriere cu un proprietar, in care se deoblig[ă] comuna a pl[ă]ti chirie la an 300 fl. pentru casa in care este a se a[se]za asilul. Reprezentan[ta]a comun[ă]l[ă] protesteaz[ă] in contra

acestei volnicii [si] prin graiul preotului nostru Avram Corcea declar[ă], c[ă] nu va da nici un crucer pentru sus[ti]nerea asilului, c[aci] este impotriva legii de asile, care ins[ar]cineaz[ă] numai acele comune s[ă] ridice asil, unde num[er]ul pruncilor, care nu au ingrijirea recerut[ă] in in casa p[ar]inteasc[ă] este 40, pe c[and] la noi e abia 7; — apoi comunele care au contribu[ti]e comun[ă]l[ă] de peste 20% nu pot fi silite la un nou arunc, pe c[and] la noi cheltueala comun[ă]l[ă] este aproape 100%.

Toate au r[em]as zadarnice, c[aci] e »musz[aj]« [si] pace! — Vom ved[ea] numai cine va purta cheltuelile cu asilul, c[aci] noi nici-odata nu vom vota aruncul pentru asil.

Pomenesc in[ca] aici, c[ă] la loviturile ce ni-le preg[ă]te[te] st[ap]nirea de a r[ap]i [s]coala noastr[ă] [si] de a ridica asil, lovituri indreptate in contra neamului [si] a bisericii noastre, iau parte — spre ru[si]nea lor — to[ti] membrii antistiei, care afar[ă] de notarul, s[un]t to[ti] Rom[ani]!... Ba unii dintre ei chiar s[un]t cei mai inver[su]na[ti] du[sh]mani ai neamului [si] ai bisericii noastre, — judec[and] dup[ă] faptele lor.

Dac[ă] nu se vor indrepta, alt[ă] dat[ă] fi voiu numi cu numele, ca s[ă]-[i] cunoasc[ă] to[ti] Rom[anii], [si] s[ă]-[i] [sti]e c[ă] s[un]t l[ă]p[ea]da[ti] de neamul lor [si] c[ă] s[un]t usc[ă]turi in p[ad]urea verde rom[ane]asc[ă].

Ca de incheiere li-o spun ca s[ă]-[si] insemne bine, c[ă] comuna noastr[ă] multe rele a p[ă]tit [si] tot mai st[ă], nu s'a pr[ap]ădit, dar[ă] cei care 'i-au f[ac]ut relele s'au dus de nici urma nu li-se mai [sti]e; a[sa] [si] de aici inainte va fi, noi tot vom r[em]an[ea], dar[ă] cei cu »musz[aj]« tot se vor duce, c[ă]: »apa trece, petrite r[em]an!«

Ioan Maleta, proprietar.

*

Public[am], de[si] a[sa] de t[ar]ziu, scrisoarea de mai jos, ca o nou[ă] dovad[ă] despre neru[si]natele p[ec]ate pe care st[ap]nirea ungureasc[ă] [si] sbirii sei le s[ev]ir[se]ste zi de zi, [si] peste tot locul fa[ta] cu tot ce e rom[anesc. Rug[am] totodat[ă] pe bravii rom[ani] ne-strica[ti] din Co[st]eiu, s[ă] tin[ă] sus flamura rom[an]ismului, s[ă] nu se supun[ă] nelegiuirilor, ci s[ă] protesteze p[an]ă unde numai se poate in contra lor, [si] in urm[ă] s[ă] dee in l[ă]turi pe p[ec]ato[si]i dela prim[ar]ie, care lucreaz[ă] contra intereselor ob[st]e[sti] ale Rom[anilor], precum [si] pe ur[iti]i v[en]z[et]ori de neam [si] l[ep]ăd[ă]turi pentru c[ate]-un os de ros. —

Din Lupoia

culese de Ioan Lungu al lui Sidon, june econom.

Hei leli[ti]ă leli[ti]oară
De-ai fi bun[ă] buni[ti]oară
Te-ai culca pe prisp[ă]-afar[ă],
[Si]-ai da earb[ă] juncilor
[Si] gur[ă] voinicilor,
[Si] ai da paie la juncani
[Si] gur[ă] la ghighicani!

C[ă]t[an]irea[ș] c[ă]t[an]i
De-ar fi pu[ș]ca de in verde
[Si] compania de fete,
Eu s[ă] fiu un ofi[ti]r
S[ă] le iau la izi[ti]r.

Alo rar s[ă] mearg[ă] val
S[ă] se str[an]g[ă] doru 'n deal,
S[ă] se fac[ă] f[un]t[an]ele
S[ă] se spele fetele
C[ă]-[s] negre ca cioarele,
S[ă] fie ca Doamnele!

Fere[ste]-m[ă] Doamne s[an]cte
De c[ar]lig de pe f[un]t[an]ă

[Si] de fata cea b[ot]r[an]ă,
De c[ar]ligu de pe paie
[Si] de fata cea b[al]aie.

C[ate] fete 'n sat la noi
Fac[ă]-le Dumnezeu oi,
[Si] pe mine-un p[ac]urar
C[ă] [sti]u r[in]du la [su]star.

Domni[ti]oară cu p[ap]uci
Seara vii seara te duci
[Si] nimica nu-'mi aduci,
Numai sinul plin de nuci,
Tu le-aduci tu le m[an]ânci,
Cu feciorii satului
Pe picioru patului,
Cu sluga jup[an]ului
Pe podina f[en]ului.

Du-te bade 'n s[ar]ăcie
Nu b[ag]a m[an]a 'n rochie,
C[ă] rochia-i de carton
[Si]-a[ste]apt[ă] m[an]ă de domn.

Altele

culese de Ioan Mur[er]san, june in Lupoia.

M'a f[ac]ut maica sub[ti]re
S[ă] iau fetele din fire
[Si] pe m[an]dra la iubire.

M'a f[ac]ut maica pe mine
S[ă] m[ă] joc, lele, cu tine,
[Si] pe tine te-a f[ac]ut
Ca s[ă]-[mi] dai gur[ă] 'mprumut.

Frunz[ă] verde de [ș]al[ă]t[ă]
Ce hazn[ă] c[ă] [se]zi ca fat[ă],
[Se]zi o lun[ă], [se]zi un an
[Ti] se leag[ă] de suman,
De [ti]-[i] sumanu cam r[eu]
Stai in loc c[ă] e[ști] al meu!

B[ă]di[ș]or dela Hida
M[ă]car vin[ă], m[ă]car ba,
C[ă] zeu maica nu m'a da
Tocmai dup[ă] dumneata,
C[ă] [ti] groas[ă] musta[ta]
[Si] mi m[an]ca viea[ta],
[Si] [ti]-[s] groase buzele
[Si] mi m[an]ca zilele.

Semne de viață.

De lângă Oradea-mare, August 1894.

Domnule Redactor!

Vă rog respectuos să însemnați în »Foia Poporului« — că deși Românii de pe Valea-Crișului-repede n'au prea dat nici când semn mare de viață și mișcare națională — *nici aceștia încă nu dorm!*

Cu foarte puține abateri, totuși și cei din slujbe de ale statului lucră pentru binele și fericirea poporului român, ei tac și fac. Ași pute aduce multe pilde. Mă mărginesc însă numai la una spre dovedirea zisei mele, care se fie de pildă vie și ori-cărei lăpădături de pănura lui Rippa András (Andrei) din Unimăt.

În *Sabolciu* (comitatul Bihor) este un jude cu numele *Ioan Mangra*. Acesta, când a cerut și cere trebuința, totdeauna apără treburile națiunii sale cu mai marii sei și ca Român verde, apără comuna în toate afacerile, fără ca să se lingusească pe lângă aceia ce ni-au jurat perirea pentru vre-un os de ros. În comuna sa, nu notarul nici solgăbirul, ci el, și numai el este domn. Nici un slujbaș de ai statului, fie acela chiar fișpan, peste voea lui nimic nu poate face în comună. Sub el de vre-o 10—12 ani de când e jude, comuna a înaintat mult și mult bine a făcut comunei, ca episcop. Sub el s'au renovat biserica și școala. A pus temeiu la un magazin de bucate bisericesc, edificând un grânar pe spesele sale etc. etc. Sub el simțul național ia avânt tot mai mare.

Pruncii lui încă făgăduesc a fi Români buni, căci le dă creșterea cuvenită în această direcțiune.

Acest Mangra este vărul dlui profesor V. Mangra dela Arad. „Așchia nu sare departe de trupină“.

Dee Dumnezeu mulți Români ca Ioan Mangra, și cât de puțini ca batjocura de Andrei Rippa dela Unimăt. *Belișanul.*

CRONICĂ.

Din temniță. Cei patru *Buciumani*, care au fost osândiți de tribunalul din Cluj la temniță ordinară pentru o adresă de alipire și-au făcut toți pedeapsa în arestul procuraturii din Cluj. Ca cei mai aspru pedepsiți dintre dînșii, dnii Ioan *Muntean*, învățător, și Aurel A. *Lazar*, comerciant, ambii din Bucium-Șașa, împlinindu-și pedeapsa de 6 săptămâni, în 8 August n. au eșit și dînșii din temniță deplin sănătoși și tot mai însuflețiți pentru cauza neamului lor. Să trăească!

Fapte vrednice de laudă au săvârșit următorii poporeni credincioși din *Cianul-mare*: Dl *Gregoriu Pop*, notar cercual a dăruit pe seama bisericii gr.-or: locale, un luster (candelabru) pentru 6 lumini în preț de 15 fl.; un rînd de vesminte de mătășă în culoare roșie-bordo și un stichariu, în preț de 85 fl.; o cădelniță de argint de china în preț de 15 fl.; 2 feșnice mari de lemn înaintea frunțarului cu 15 fl.; a dăruit deci de tot în preț de 130 fl.; ear' economul *Alexandru Bumb* a dăruit un vestmânt bisericesc colorat în preț de 40 fl.; economul *Ioan Maxim* cu soția sa *Raveca* un vestmânt bisericesc de catifea neagră pentru înmormentări în preț de 40 fl.; econoamele *Maria Boghia* și *Maria Pop al Fătului* a cumpărat un prapor de mătășă în culoare galbină cu 30 fl.; *Alexandru Pop Fătul*, *Alexandru Beringhian*, *George Pop*, *Palaghia Oros*, *Susana Pintelie* și *Crucifia*

Muntean earăși un prapor de mătășă în culoare galbină cu 30 fl.; *Alexandru Cucu*, *Alexandru Pop* și *Gavriil Crișan*, economi un alt prapor de pěr de cămilă în culoare roșie-bordo cu 25 fl. și în urmă economul *Elia Vălean* un prapor de pěr negru cu 10 fl. Pentru care fapte vrednice de laudă și de urmat, și jertfe frumoase li-se aduce evlavioșilor creștini și pe această cale vrednicită laudă și mare mulțumită! *Cianul-mare*, 29 August 1894. *Iuliu Socol*, cooper. gr.-cat.

Din Brad (com. Hunedoarei) ni-se scrie, că în seara zilei de Bunavestire s'a jucat acolo teatrul din partea tinerimii inteligente (cărțurării) din *Brad*. A fost jucată bucata teatrală »*Lipitorile Satelor*« (în care se fac de tot rîsul necurații de Jidovi cari sug poporul chiar ca niște lipitori) — de *Vasilie Alexandri*. Teatrul a fost cercetat peste așteptare bine. Publicul n'a mai încăput în sală, încât mulți au trebuit să se întoarcă acasă, cu toată părerea de rău, neavînd loc. S'a jucat foarte fumos reușit și cu pricepere. Parte mai strălucită în joc au avut domnii: Dr. *Ioan Radu* în chipul »*Grecului*«, de care e vorbă în piesa; dl *Valeriu Candrea* ca »*Fidan*«; dl *Aron Roman* ca »*Serb*«; dl *S. Pop* ca »*Ioan Teslarul*«; dl Dr. *P. Oprișca* ca »*Moș-Ventură-Țeară*«; dl *A. Gligor* ca »*Nițu*«, — apoi domnișoara *Roma Costin* în chip de »*Catrina*« și d-șoara *Lucreția Rîmbaș* în chip de »*Măriuca*«. Toți cei de față s'au dus încantați de reușita teatrului și cu dorul de a ave cât de des astfel de seri plăcute. Laude și cinste pornitorilor mișcării și bravilor jucători. Venitul curat a fost vre-o 200 fl., cari se dau pentru ajutorarea studenților dela gimnasiul din Brad în casuri de boală.

Cuptor de uscat poame sistem „Carenille“ — în *Seliște*. Ni-se vestește, că la cererea comitetului „Reuniunii române agricole din comitatul Sibiului“, înaltul minister reg. ung. de agricultură a dăruit reuniunii agricole un cuptor de uscat poame, sistem Carenille, în preț de 291 fl, 50 cr., ear' comitetul în scopul de a fi folosit acel cuptor de cea mai mare parte a economilor, care se îndeletnicesc cu cultivarea de poame l-a dat în îngrijirea »*Tovărășiei agricole*« din *Seliște*. Cuptorul fiind foarte mare va fi zidit în piața din *Seliște* și va fi dat în folosința economilor în una din zilele săptămânii viitoare. Zidirea și punerea în lucrare a cuptorului se va face sub conducerea unui trimis ministerial. Nădăjdum, că „uscătoarea de poame“ de sub întrebare va înlocui în curînd »*coșerele*« nepractice (care numai *afumă* poamele) pe care le folosesc aproape toți economii din margine, și va deschide un nou izvor de câștig țeranului român.

APEL!

Cătră învățătorii români.

Domnilor colegi!

S'a zis de atâtea-ori că spre a ajunge învățătorul la un rezultat bun cu propunerea obiectelor de învățămînt în școală, lucrul principal este: „*Împărțirea materialului de propunere*“ în atâtea prelegeri câte pretinde pe un an ordul orelor.

Un lucru nu prea ușor acesta; vrînd însă a învinge această greutate m'am împrietenit cu idea și după o luptă de nouă ani cu bucurie vă anunț — că am ajuns la țintă.

Împărțirea materialului o pedecă de care ne-am lovit de atâtea-ori, azi e delăturată din calea noastră. Împărțirea e așa făcută ca să

corespundă tuturor pretențiunilor didactice, ba chiar împregiurării locale și temporale în conformitate fiind cu planul de învățămînt consistorial și ministerial.

Toate prelegerile fixate pentru o săptămână, propunătorul le poate preda cu cea mai mare ușorătate și întreg materialul de învățămînt dispus de organele noastre superioare îl poate exauria într'un an de școală, fiind astfel întocmit, încât pertractarea și predarea lecțiilor cum și trecerea dela o clasă la alta se întîmplă așa de incognito, încât i-se pare propunătorului a face o prelegere generală, vîzînd deodată toate clasele ocupate; care împregiurarea singură îi procură multă plăcere în prelegere.

A doua țintă mi-a fost ca cu ajutorul acestei cărți peste puțini ani de praxă să avem fericirea de a vedea o uniformitate în metod, un lucru care în prima linie vedem că ne lipsește.

Crezînd deci a face un bun serviciu cauzei noastre școlare în general, ear' în special promovării învățămîntului în școala populară, am pus sub tipar opul meu intitulat: „*Conspect săptămînal al materialului de învățămînt obligat pentru școala română populară*“, rubricat și împărțit pentru fiecare clasă separat. Opul este gata și constă din 20 coale cuadrat mare.

Cei-ce doresc a ave această carte, buvoiească a se adresa la „*tipografia diecesauă*“ din Arad, ori la subscrisul.

Prețul opului: 1 fl. 50 cr., porto 5 cr.

Șiria (Világos) în Iulie 1894.

Al d-voastre devotat coleg:

Ioan Vancu m. p.,
învățător.

Mai nou.

Din Seghedin se vestește cu data de 13/25 August, că venerabilul nostru stegar național, dl Dr. *Ioan Rațiu*, a fost chemat pe ziua de 29 August n. la judele cercetător *Irányi* pentru a fi ascultat în o pîră ce ar fi pornită contra d-sale pentru ceva transgresiune (călcare) contra „statului“! (Se pare a fi vorbă de cununa cu tricolor român pe care o ave în drumul spre Cluj!)

Despre dl Dr. *Vasile Lucaciu*, se vestește tot din Seghedin, că s'a îmbolnăvit în zilele din urmă de boala numită „*ișias*“ (junghiuri).

Posta redacției.

D-sale *Heprian Toma* măestru în *Data-rom*. Am primit înștiințarea D-Tale, dar' nu-ți-se poate ajuta căci precum am vestit de astfel în »*Foia Poporului*«, planul de a lua parte la expoziția din București a fost părăsit de meseriașii sibiieni din mai multe pricini binecuvîntate.

D-sale *I. E.* în *Șantof*. »*Doina cătănească*« e compusă de D-Ta și e mai slabă decît prea frumoasele poesii ce se aud în gura soldaților. Pentru aceea nu aflăm de bine a publica.

D-sale *Iosif Stanca* prep. în *Arad*. Ori-ce fel de cărți cere-le la »*Librăria Institutului Tipografic*« din Sibiu și le vei primi. Poesia slabă, nu o putem publica.

D-sale *I. Cosma* în *Beiuș*. N'am făcut pomenire de plîngerea D-Tale contra celor ce nu te-au primit când ai fost cu colecta pe la ei, — căci nu-s vrednici să vorbim de ei. Unde este pădure fără uscături? D-Ta fi mîngăiat că ți-ai plinit o frumoasă și românească datorință, pentru care toată lauda o vrednicești, ca și toți ceialalți care se ostenesc în același scop! Salutare frățească!

Proprietar și editor: *T. Liviu Albini*.
Pentru redacție, în lipsa dlui *Ioan Russu Șirianu*,
răspunzător: *George Moldovan*.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Prevestirea timpului.

Nime n'are mai mare trebuință ca plugarul de a ști de azi ce timp va fi mâne. Pe când d. p. cei mai mulți meseriași pot lucra la adăpost, economul e silit a-și îndeplini aproape toate lucrările afară, și dela vremea bună sau rea atrîna în mare parte câștigul ori paguba sa.

De aici dorința nemărginită a plugarilor de a ști cum vor umbla vremile și îndeosebi pofta celor știitori de carte de a-și cumpăra călindare, care se prevestească vremile.

Câți însă dintre plugari n'au pățit-o din pricină că s'au luat după prorocia călindarului? Ear' dacă dintr'o sută mai nimerește și el vr'una, ce mirare? Doar' și găina oarbă nimerește și ea din când în când câte un grăunț.

Una însă e edeverat și limpede ca lumina soarelui, că cu sute de ani, cu anii, cu lunile sau cu săptămânile înainte, nu se poate ști schimbarea timpului; nu o poate ști nici chiar cel mai învățat om. De aceea aproape în toate călindarele s'au lăsat și se lasă afară știrile despre schimbarea timpului; cu astfel de știri se îmbată numai lumea cu apă rece.

Dar' dacă nu se poate prevesti timpul viitor cu ani, cu luni și cu săptămâni, se poate totuși prevedea cu o zi înainte și chiar și numai atâta e destul de bine și folositor a ști.

Oamenii învățați au născocit niște întocmiri cu ajutorul cărora cunosc că se va face timp frumos, cu ploae ori cu vânt. Între aceste se numără „barometrul“, girueta și higrometrul. Dar' peste aceste vom trece astă-dată, fiind greu de a lămurii asupra lor pe cei-ce nu le-au văzut și nici n'au privilegiu să le vadă.

Alte mijloace, după care se mai poate cunoaște schimbarea timpului sînt aerul, soarele, luna, unele animale, plante și minerale, cum și unele boale omenesti.

I. *Aerul.* Dacă aerul e așa de curat, încât se pot vedea bine și munții cei mai îndepărtați, e semn că va ploua.

Nourii ce se ved pe vîrfurile munților împrăștiindu-se cu încetul sînt de asemenea semn de ploaie.

Tot așa cerul înourat cu puțini nouri în formă de fum cum și cerul galbin deschis, când apune soarele.

Dacă cerul începe după amiază a se face mohorit și de cătră seară începe a ploua, această ploaie va ține o parte mare a nopții.

Ploile de dimineața mai totdeauna încetează înainte de amiază.

Negura ce se ridică prevestește ploae; ear' negura ce se lasă timp senin.

II. *Soarele.* Semne de vreme bună sînt:

Când răsăritul soarelui este curat.

Când soarele este încungiurat de nouri care se trag spre răsărit.

Când soarele apune între nouri roșii.

Semne de ploaie sînt:

Când soarele este întunecat și oarecum scaldat în apă.

Când răsare roșu și razele sale galbinii sînt amestecate cu raze întunecoase.

Când se află deasupra unui nouri gros, ear' cerul cătră răsărit este foarte roșu.

Semne de vânt sînt:

Când soarele, răsărind, este palid (galbin) și apoi devine roșu.

Când se arată foarte mare.

Când răsărind, înroșește cerul spre mează-noapte.

Când își păstrează timp mai îndelungat culoarea (fața) sa ca de sânge.

Când rămâne palid cu un cerc sau mai multe întunecate și cu raze roșii s. a.

III. *Luna.* Semne de vânt sînt:

Când luna se arată mare și în culoare roșietică.

Când coarnele lunei sînt ascuțite și negrii.

Când luna e încungiurată de un cerc curat și roșetic. Dacă se arată două cercuri în giurul ei, e semn de furtună sau de vânt mare.

Semne de ploaie sînt:

Când luna e palidă și coarnele timpite (rotunzite).

Când în giurul lunei e negură și bate vîntul de cătră miază-zi.

Când luna se arată numai în noaptea a patra după lună nouă, fiind vînt dinspre miază-zi, e semn, că va ploua mult.

Semne de timp frumos sînt:

Când se ved bine petele din lună.

Când luna plină e încungiurată de un cerc strălucitor.

Dacă în ziua a patra, coarnele lunei ar fi foarte ascuțite, rămâne timp frumos, până la lună plină.

Dacă după fiecare schimbare a lunei și trei zile înainte de lună plină este fața lunei strălucitoare, va urma timp frumos.

După lună nouă și lună plină plouă adeseori și apoi urmează timp frumos.

IV. *Plantele.* Dintre plante: *volbura (rochița rîndunelei)* își închide florile în ajunul unei ploii.

Călnica (călcena), care e înrudită cu *piciorul cocoșului*, își deschide florile dimineața între 6 și 7 oare și rămâne așa cam până la 4 oare după amiază, vestind astfel timp frumos.

Când însă florile îi sînt închise după 8 oare dimineața, cătră seară are să plouă.

Susaiul, vestește timp frumos, când floarea 'i-se închide noaptea, ear' când floarea rămâne deschisă, vestește ploaie.

V. *Animalele.* Animalele sînt și ele simțitoare față cu schimbarea timpului, așa:

Dacă insectele, păsările cântătoare și păsările de apă își ved de treabă e semn că timpul va rămâne frumos mai îndelungat.

Dacă paserile umblă după adăpost, și dacă cioarele vin prin sate, e semn, că se apropie o furtună sau vreme moale.

Semne de ploaie sînt.

Când rîndunelele (rîndunicile) sboară aproape de pămînt.

Când cioarele se așează în cărduri pe câmp.

Când paserile de apă și cele de baltă se strîng pe locuri înalte în mijlocul apei; când sboară jos, cufundându-se adesea și lărmuesc mai mult ca de obicei.

Când unele paseri se scaldă în năsip sau țerînă.

Când furnicile și albinele sînt mai sîrguicioase ca de obicei și ceste din urmă nu se prea depărtează de stupină.

Când se ivesc multe rîme cu privilegiul aratului.

Când șerpilor, șopârlele și broaștele es din culcușurile lor.

Când greerii (greurușii) cîntă mereu și

Când sobolii (cârțițele) scot țerînă mai multă ca de obicei.

Mult mai sigure par a fi semnele ce urmează:

Lipitoarea pusă într'o sticlă cu apă, fiind timp frumos, zace pe fund încolăcită.

Înainte de ploae se ridică până la marginea vasului.

Înainte de a se porni vînturi, lipitoarea înoată cu o iuțală foarte mare.

Când au să urmeze vijelii, tunete și povoaie, lipitoarea ese cu câteva zile mai înainte de aceea din apă sbătîndu-se.

Fiind iarna îngheț sau vara timp liniștit, lipitoarea zace liniștită pe fundul vasului.

Albina, fiind timp cât de frumos, dacă sboară bîzîind și rotindu-se, în vreme de 24 ore urmează ploaie.

Dacă până a nu intra în coșniță, albinele aleargă îngrijate în giurul urdiișului și dacă sînt mereu neliniștite în lăuntru e semn de timp foarte moale.

Păianjinul. Vezînd, că păianjinul cu cruce își face țesătura de timpuriu în aer liber (pe afară) și încă în partea despre mează-noapte și apus a obiectelor, e semn, că are să urmeze timp frumos

Lucrând încet, timpul frumos are să țină îndelungat.

Lucrând în grabă mare, o să urmeze timp schimbăcios.

Când paianjinul șede în mijlocul țesăturii sale, cu picioarele sub burtă, timpul frumos va ține îndelungat. Când rămâne în această stare, deși ploaia, e semn. că se va însenina în curând.

Dar' acest paianjin lucră numai cât ține căldura; deci mai potrivit pentru vestirea timpului este:

Paianjinul de casă, care lucră neîncetat în cursul anului.

Dacă își țese mreja ruptă în același loc, nu e nădejde de timp mai moale.

Când își face țesătura în apropierea cuptorului, frigul va ține îndelungat.

Când țese lângă fereastră, are să urmeze timp moale.

Când toamna târziu paianjinul se întoarce în țesătura sa către meazăzi, e de a aștepta frig mare ș. a.

Brotăcelul, (răcățelul, potracărul), când e să urmeze ploaie, stă pe jos și ocăcăște într'una; iar' când are să urmeze timp frumos se sue pe arbori, tufe ș. a. și tace.

VI. *Oamenii, boalele*. În preajma unei furtuni, omul simte nădușeală, neplăcere și osteneală. Dureri vechi și vătămături, care pe timp frumos nu le simte, totdeauna sunt prevestitori ai timpului viitor, prin suferințele ce 'i-le pricinuesc. Bătăturile (ochii de găină) și pedușii mănâncă și ard.

VII. *Baroscopul*. O sticlă, în care turnăm spirt de vin și amestecat cu 6 părți de „camforă“, 1 parte salitră și 1 parte țipirig (salmiac) (toate din apotecă), astupată fiind astfel, ca să nu poată de loc răsufla, servește drept baroscop.

Cu cât amestecătura e mai deschisă la față, cu atât aerul este mai curat.

Cu cât pe fundul sticlei se formează mai multe „cristale“ și cu cât aceste se ridică mai sus, cu atât are să fie mai frig.

Pete mici din amestecătură vestesc ploaie, negură sau zăpadă (neauă).

Firele ce se ridică și se arată sus prevesc vânturi în părțile de sus ale văzduhului (aerului).

Când amestecătura este turbure și presărată cu steluțe, sunt de a se aștepta vijelii și cu cât această turbureală ține mai îndelungat, cu atât mai îngrabă se vor ivi vijeliile.

Fire mari ce plutesc în amestecătură arată nouri grei.

Dacă iarna, lucind soarele, se formează steluțe în sticlă, este de a se aștepta zăpadă.

Pe timp de ger mare mestecătura îngheață deasupra.

Semnele înșirate le pricepe ori-și-care econom; ele sunt scoase din pățania și observările (băgările de seamă) a mii și mii de oameni, în timp de veacuri.

Și atâta e ce se poate ști despre schimbarea timpului cu o zi, două mai înainte. Ca să poată însă cineva prevesti cu siguritate mersul timpului cu săptămâni, luni și ani, e lucru cu neputință.

E bine dar' ca oamenii să se desvețe a se mai lua după ghicitori, după spuse pe nimerite și după credințe deserte în privința schimbării timpului.

Frunzișul ca nutreț de iernat.

În urma secetii cumplite, care și astăzi bântue pe alocurea, mulțimea covârșitoare a economilor noștri e amenințată de o grea pacoste: lipsa de nutreț. Câți nu vor fi nevoiți să vîndă din vite, neavînd cu ce să le ierneze! Sînt earăși mulți alții, care nu se îndură a le vinde, fie că sînt bune de prăsilă sau prea ieftine, fie că nu li-ar rămâne cu ce să muncească pămîntul și să întîmpine trebuințele casnice mai neapărate. Și unii și alții privesc cu groază la ceea ce-'i așteaptă de cu primăvară, când lucru hotărît, se va scumpi nutrețul de Doamne apără.

Este prin urmare întemeiată stăruința, cu care economii prevăzători se silesc așa zicînd pe întrecute a sporî cătățimea nutrețului în chip și feluri. Cătorii „*Economului*“ nu s'ar putea tocmai jelui ca-și-cînd nu le-am fi indegetat căi și mijloace fel și fel în ale prăsirii de nutrețuri spornice și bune.

În anul de față mai mult ca altădată, a bună seamă că nu strică să atragem din nou luarea aminte asupra unui nutreț foarte spornic și efin. Astfel putem numi frunzișul care, uscat fiind la timpul seu, priește vitelor destul de bine, mai ales în amestec cu fîn, napi (sfecle), trifoiu și alte nutrețuri. În țerile luminate și cu deosebire în Franția se întrebuintează sumetenie de frunziș ca nutreț preste iarnă. Îndatinate sînt mai ales frunzele de alun cum și ale viței de viie. Aproape tot așa priincioase sînt frunzele de plop, frasin, ulm, răchită și salcă (salcie).

Frunzele menite pentru nutreț ar trebui strînse prin August și Septemvrie, firește pe timp cald și uscat. Ele se aștern pe aria șurii în grosime de numai 20 centimetri și se scormonesc de câteva-ori, nu cumva să treacă în mucezure. După 4—5 zile sînt uscate de ajuns spre a le putea clădi.

Frunzele se pot da vitelor așa uscate cum sînt. Este însă negreșit mai bine să le punem 24 oare la înmuiat printre napi mînunțiți, adăugînd apoi fîn, trifoiu sau mazăriche.

O purcedere mult mai îndemînică este agonisirea și uscarea frunzelor cu mlădițe și ramuri cu tot, care se cioantă cu toporul și apoi se leagă în snopi nu tocmai mari. Acestia se pun undeva la umbră ca să se uște în timp de 6—8 zile. Snopii uscați se păstrează sub coperiș, în clăi (girezi) sau și mai bine într'o groapă acoperită cu paie, asemenea cartofilor (crumpenelor, baraboilor, picioicilor).

Frunzele ce se scutură ele de ele în ajunul iernii, s'au dovedit a fi mai pielose și mai puțin nutritoare decît frunzele agonisite prin August și Septemvrie.

Strămutarea florilor în alte vase.

Dacă e să propășească în grabă, florile de aproape ori-ce soi ar trebui strămutate an de an în alte vase (oale, răvare, ciubărașe și c. l.). Cuprinsul vasului se deșeartă așa, că așezăm palma de-asupra și, prinzînd cotorul floarei între degete, întorcem vasul cu gura în jos și lovim asupra fundului cu cealaltă palmă. Vasele, a căror pămînt nu s'ar desprinde astfel, trebuie lovite cu dunga de un pocump sau altceva, firește cu îngrijire, nu cumva să se spargă. Când și când va trebui să luăm în ajutor un cuțit lung și chiar să spargem vasul, pămîntul fiind înclăștat prin numeroasele rădăcini; la ciubărașe și alte vase de lemn se desfac cercurile deasupra, cerînd trebuința.

Dacă floarea e sănătoasă, rădăcinile, de obicei albe, formează pe mîntul pămîntului un fel de țesătură (roci) încălcită, care se desface cu multă îngrijire, înlăturînd totodată pămîntul învecinat prin o custură sau limbă de lemn. A despoia rădăcinile de pămînt în care se rămurise mainainte, nu este iertat.

Prin strămutarea în vase mult mai largi și adînci, pămîntul „se înăcrește“, în paguba rădăcinilor. Vom lucra dar' înțelepțește folosind vase *incâtva* mai mari sau întocmai de mărimea vaselor deșertate.

Vasele să fie înzestrate cu câte 1, 2 sau mai multe găurele, potrivit cu mărimea lor. Pe găurele se pune câte o bucată de hîrb cocoșat. Petrile și hîrbele cu fața oablă au scăderea, că împedecă scurgerea apei de prisos. Floarea se va așeza pe un subțire așternut de pămînt. Gîtul rădăcinii, adecă partea dintre ele și cotor, să se vină până aproape de gura vasului. Acum se adăugă pămînt mînos până mai deasupra și se apasă bine-bine, cu degetele resfirate. Golurile, cari ar fi mai rămas, se astupă prin turnarea de apă multă. Vasele astfel pregătite se țin câteva zile la un loc umbros și adăpostit, fiindcă arșița soarelui și vîntul aduc stricăciune florilor de curînd strămutate.

Despre când ar trebui strămutate florile am fost vorbit în unul din nrii trecuți ai „*Eco omului*”.

În trecut fie zis deocamdată, țeranii nostrii îndatinează a ținea florile într'un pământ de regulă foarte rău. Cine nu știe însuși, cum și din ce ar trebui pregătit, n'are decât să se adreseze la grădinari, care vând pământ aveau de flori, cu prețuri destul de eftine.

Cum s'ar putea ierna strugurii?

Se aleg cei mai frumoși struguri, se curăță de toate boanele (boabele, boabițele) mucedu și vătimate, apoi se afumă cu „benzină” unul câte unul. În scopul de a împedea răbaterea aerului, luminii și prafului (pulberei), ei se pun într'un dulap (scriu) așezându'i pe scânduri (polițe) la o mică depărtare, printre foi subțirele de cucuruz, țărițe (faină) de lemn sau paie tăiate mărunt.

În dulapuri bine astupate, strugurii tractați astfel se țin până la capătul iernii.

Alfia de glicerină.

Se topesc împreună la foc domol: 6 decag. oleiu de mandule dulci, 3 decag. „spermanțet” și 1/2 decag. ceară albă, apoi se amestecă 3 decag. „glicerină” până ce s'a răcorit bine. Alfia (irul) astfel gătită este un bun leac de uns mâinile și buzele crepate, bătăturile (ochiurile de găină), degerăturile și alte rane învertoșate. Ea înmoaie și frăgezește pielea, mai ales dacă se unge seara, în ajunul culcării. De recomandat este mai cu seamă pentru femeile, care spală mult cu leșie.

Scutirea pomilor de furnici.

Din funingine și oleiu (oloiu, uleu) de in se prepară un cir subțire, cu care se unge trunchiul jur împrejur în lățime de câțiva centimetri. Furnicile se întorc înapoi.

Altoii și pomii tineri se mai pot scuti prin un brîu de 7—10 centimetri, făcut cu o bucată de cretă, care se trage în jurul trunchiului de repeți-ori. Ajungând la brîu, furnicile se înămolesc cu picioarele în praful (pulberea) de cretă și pică jos. După ploii brîul se reînnoește.

Scutirea locuinții de muște.

R. L. Appun din Breslau în Germania susține, că cel mai sigur mijloc de a scuti de muște odăile (chiliile) și c. l. ar fi să adăogăm „oleiu (oloiu, uleu) de laur” în materia, cu care se vâpsesc pereții, d. p. în varul de feștit (spoit). Appon zice, că n'a întâlnit măcar o singură muscă într'o belitoare de vite (măcelărie) astfel vâpsită.

Stâlpi trainici.

După cum e cunoscut, stâlpii, parii și alte asemenea lemne putrezesc dela o vreme, mai cu seamă unde vin în atingere cu pământul. Spre a întârzia putrezirea se recomandă îmblojirea cu un amestec din 1 parte var ars mărunt și 2 părți cenușe de cărbuni de peatră (pământ). Amestecul se așează în stare uscată, mai întâiu pe fundul gropii, apoi pe de la-turi. Parii așezați în găuri înadins lărgite se pot și ei îmbloji.

Nadă la pescuit.

La prinderea cu unghița (undita) vedem aplicându-se ca nadă (momeală) rîme, vermi, muște și uneori muște măestrite. Mult mai potrivite sînt lăcustele (locustele, acridele, cosașii, cosacii) mici în stare vie, care în apă se svêrcolesc așa că peștii și îndeosebi păstravii se reped cu lăcomie ca să le îndoape.

AVIS!

(Valorisarea bastoanelor.)

Înaltul minister r. u. de agric. ne încunoș-tiințază cu data de 13 Aprilie a. c. nr. 15988, că în conformitate cu raportul consulului ces. și reg. din New-York, în piața din New-York s'a vîndut în timpul din urmă cu prețul de mai multe mii de florini bastoane (bețe) de cireși, arini și de castani pădureți trimiși din Mehadia. Acest soi de bețe se taie la vîrsta de 1—4 ani și se vînd în stare crudă și nelucrată (cel mult se încovoie la vîrf).

O miie (1000) de bețe de cireș de grosimea dela 18—20 mm., în luna Ianuarie a a. c. s'a vîndut cam cu 400 fl., ear' miia (1000) celor de grosimea dela 20—30 mm. cu 600 fl. (va să zică bucată cu 40 respective 60 cr.); miia (1000) bețelor de acăț se poate vinde cu prețul de 80—100 fl.

Sînt căutate pentru pregătirea de bastoane și bețele (coardele) de viță de vie precum și de castani pădureți, din aceste cu deosebire soiul numit „Congo”, care se pregătește astfel, că aplicăm pe trunchiul arborelui la anumite depărtări tăieturi, care apoi produc nodurile (umflături), ce se numesc „Congo”. Miia bețelor din acest soi de castani se urcă la prețul dela 300—400 fl.

Bețele de soiurile amintite, dacă se transportează în stare crudă (nelucrată) în piața din New-York, sînt scutite de vamă.

Credem de cuviință a atrage atențiunea proprietarilor noștri asupra acestui negoț rentabil.

În ceea-ce privește transportul ar fi în interesul vînzătorului să nu reflecteze la agenții din patrie, care mijlocesc astfel de vînzări, ci să se pună în conțelegere cu agenți din New-York. În această privință, după raportul consulului amintit, dl agent Otto Kaaf (locuște în New-York, 69 Pine Street) s'a dovedit a fi om de foarte mare încredere și atât acesta, cât și consulul monarhiei noastre din New-York, la recercări adresate în scris, servește cu deslușirile de lipsă.

Sibiu, 6/18 August 1894.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului.”

Știri economice.

Muștele columbace. Mici vietăți sînt muștele. Înțării, purecii s. c. l. și cu toate aceste în timpul verii năpăstuesc oamenii și animalele.

Ele se nutresc sugînd sînge din trupul animalelor și al oamenilor și pricinuind în chipul acesta neplăcere, usturime și uneori dureri și boale.

Strechia este și ea un fel de muscă, care sugă sînge din pielea vitelor și pricinuește durere atât de mare, încât aceste o tulesc la fugă în ruptul capului și nu se opresc până-ce nu li-se mai alină durerea și dau de un loc răcoros.

Aceste insecte (gânganii) nici pe departe nu sînt așa de primejdioase ca surata lor: musca columbace, seamănă mai mult cu înțării decât cu muștele și veninoasă fiind, omoară prin împunsăturiie ei vite și oameni.

Norocul că muștele columbace nu se arată în toți anii și nu în toate părțile țerii. Sînt ținuturi unde ele-s cu totul necunoscute.

Dar' cu atât mai rău pentru economii, cari an de an au nenorocirea de-a face cunoștință cu acești dușmani de moarte ai vitelor.

Muștele columbace se arată mai cu seamă în părțile Bănătului.

În anul acesta s'au ivit roiuri întregi în comitatul Caraș-Severin și bieții economi sînt siliți să-și țină închise vitele cornute și caii, pentru-că prin scoaterea lor la pășune ușor pot rămâne fără de ele.

Sărmani economi: multe pacoști se mai descarcă și asupra capetelor voastre! r.

Puterea brațului drept și stîng.

Într'un institut medical din Londra (Anglia) s'au făcut măsuri fel și fel asupra brațelor (mânilor), statorindu-se și anume: La 51 bărbați din 100, brațul drept a fost mai puternic ca cel stîng, la 16 inși brațele au fost deopotrivă de tari și la 32 puterea brațului stîng a covrșit pe a celui drept. Așadar între 10 bărbați se află cam 3 inși, a căror braț stîng e mai puternic ca celalalt. Între 100 femei însă nu s'au aflat decât abia 25, la care brațul stîng avea o putere covrșitoare. La cei mai mulți oameni, bărbați și femei, brațul drept și piciorul s'au dovedit ca avînd o lungime încâtva mai mare.

Cea mai scumpă icoană, din câte s'a zugrăvit oare-cînd, pare a fi fost portretul (poza) lui Alexandru-cel-mare, făcut de neînsemnatul zugrav Apelles, la dorința Efesenilor, pentru templul Dianii. Icoana înfățișă pe Alexandru cu fulgerul amănă. Efesenii au plătit pentru facerea acestei icoane minunate nu mai puțin de 200 talanți, adecă aproape preste 700.000 fl.

Sporirea nebunilor în Franca.

Medicii (doctorii) și toți învêțații conglăuesc în părerea, că în veacul nostru numărul oamenilor atinși de boala nebuniei a crescut cu repejune aproape înspăimîntătoare. Așa d. p. la anul 1800 erau în spitalele din Paris numai 1000 bolnavi. După abia 25 ani numărul lor s'a urcat la preste 2000, ear' în cei din urmă 17 ani au fost cu totul 62.572 persoane. Înainte cu 12 ani s'au aflat în armata franceză 84 nebuni, astăzi însă sînt 1720 ofițeri și ostași, care pătinesc de boala nebuniei.

Vânzările făcute la expoziția din Chicago. Datele ce urmează, arete care țeară de câți dolari (1 dolar=aproape 2 fl.) a vândut mărfuri și obiecte la expoziția din Chicago (America) în anul trecut. Franța ocupă locul dintâiu cu 467.086 dolari. Urmează Germania, apoi Anglia și celelalte țeri.

	Dolari.
Franca	467.086
Germania	461.043
Anglia	290.922
Italia	220.183
Austria	149.726
India	114.697
Rusia	99.849
Turcia	93.670
Brasilia	92.154
Iaponia	91.953
Olanda	46.675
Svedia	43.295
Svițera	43.088
Canada	39.747
Norvegia	39.036
Spania	29.472
Belgia	27.968
Danemarca	22.712
China	21.619
Noua Galia-de-Sud	20.564
Alte țeri	151.283
Total.	2,566.393.

Turn uriaș în Rusia. În anul 1896 se va întocmi o mare expoziție de obiecte vechi rusești în marele oraș *Nișni-Novgorod* din Rusia. Un cetățean rus are de gând să clădească în preajma expoziției un turn de fer mult mai înalt decum este turnul Eiffel din Paris, care se ridică la înălțimea de 300 metri. Turnul rusesc va cuprinde în cele 4 rânduri (coturi) din jos biserici, în rândul următor clopote și de-asupra un foisor lătăreț pe seama publicului. Vîrfuril va purta o cruce de sticlă cu lumină electrică. Clopotele vor cânta mai multe cântări bisericesti și zilnic se va ținea slujbă în câte 4—5 biserici. Spesele vor atinge suma peste 120 milioane fl. și se vor strînge prin înființarea unei societăți pe acții. Rămâne acum să vedem, dacă planul va isbuti.

Din traista cu povețele.

Intrebarea 184. Domeniul de aici m'a oprit dela facerea de stavile („pinteni“) într'un pământ al meu, pe care l-a fost stricat apa, lăsând numai nêsip în el. Prin clădirea de stavile aș voi să se retragă pârul cu apă în locul de mainainte. Sub cuvânt, că apa ar ajunge și la pământul sêu, domeniul se împotrivesc sê-mi fac stavile, cari sê ocrotească pământul meu, deși pârul a curs și curge și astăzi prin locul meu. Făcând eu stavile și întemplantu-se sê ajungă apa la pământul demeniului, poate acesta sê mă pedepsească sau doară este nevoit să poarte însuși grije de pământul sêu?

M. George, econom.

Răspuns. Legea îngăduie clădirea de stavile, însă numai întrucât acestea nu cășunează pagubă în pământurile vecinilor, cari îndreptățiți sînt a cere despăgubire pentru stricăciunile provenite din vina altora. Și fiind-că domeniul se împotrivesc, adresează-te la pretor (fibirău) cu rugarea sê trimită o comisiune de pricepători la fața locului.

Intrebarea 185. Vê rog sê-mi răspundeți la aceste întrebări:

De unde aș putè cumpèra un epistolar bun și un manual de vierit?

Care este cea mai bună carte de stupărit rațional practic? De unde aș putè cumpèra coșnițe și alte unelte de stupărit și cu ce preț?

Dela cine aș putè căpèta sêmèntă de cânepă italiană și cu cât? Dela cine unelte de pomărit de tot felul?

Soborșin.

Const. Petruș.

Răspuns. Nu putem ghici ce înțelegi prin „epistolar“, o numire ce sê dă persoanei, care împarte epistolele sosite cu posta. Dacă e vorba de un tioc, în care sê se păstreze epistolele, sau de o carte, cuprinzând modele (mustre) de epistole, contracte, testamente, cuitanțe și c. l., atunci adresează-te la un librar, d. p. la *W. Krafft* în Sibiu, unde aș credem, cartea amintită. Manuale românești de vierit aieva bune, nu s'au tipărit până acum. Lămuriri mai de aproape în ale vieritului poți afla cetind tractatul „*Curs de vierit*“, care s'a fost publicat în „*Economul*“ nostru din an tr.

Cuțite de altoit, covoare, foarfeci și alte unelte de pomărit poți afla în fiecare oraș mai mare, în prăvăliile (boltele) de fer, d. p. *C. F. Fikeli* în Sibiu.

N'ai decât să cauți din nou în „*Foaia Poporului*“ din a. c. și ușor vei afla răspuns la toate celelalte întrebări. Dacă ai fi cetit cu mai mare grije, era de prisos să ne mai întrebă!

Intrebarea 186. Binevoii, dle redactor, a-mi răspunde în iubita noastră foaie la întrebările ce urmează:

Săpând o fântână de 4 m., am dat de apă foarte rece, care are gust a rugină. Prin ferbere apa se înroșește și nu știu cum sê o folosesc. Vê rog de sfat.

Am un pod de bucate. Scândurile s'au uscat și rărit. Cum s'ar putè astupa crepăturile?

Am nește vițe de pepeni, cari dau roade frumoase și dulci, însă prea puține. Flori au destule. Cum aș putè sporî rodirea?

Am cercat în multe chipuri, însă n'am isbutit să stîrlesc nește viezuri, cari strică mălaiului aflător lângă pădure, cum s'ar putè stîrpi.

Căpâlnaș-Mănăștur.

??

Răspuns. Pe semne apa d-tale e bogată în fer. Îmbunătăți așa ca sê fie bună de beut nu se poate. Spre a te încredința, nu cumva ar fi bună de altceva, supune-o unei cercări prin un apotecar destoinic din Șomețu-mare sau și de aiurea. De altcum presupunem, că anevoie se va fi potrivit ca mijloc de lecuit.

Dacă podul zace țapen pe temelia sa, asemenea podului din odăi (chilii) atunci poți astupa crepăturile cu cleiu de fereastră, cu fâșii de lemn bine cleite sau și cu făină de ghips înmuiată în oleiu (oleiu, ulei). Dacă însă scândurile se cam mișcă umblând pe ele cu povară, chiamă în ajutor un mésar și pune scândurile în rosturi sau le înzestreaază cu lățșori ori înfundă crepăturile cu fâșii de lemn cleite în regulă. Drept cleiu foarte trainic servește varul proaspăt în amestec cu lapte acru.

Puținătatea roadelor poate fi datorită soiului, climei răcoroase, pământului slăbuț, și lipsei de umezeală sau de îngrijire. Din depărtare nu este se înțeleg, cu puțință sê știricim pricina rului, descrierea împrejurărilor locale lipsind cu totul și necunoscând măcar numele soiului. Tot ce putem deci face e să mărginim la sfatul sê retezi vîrfurile mlădițelor mai lungi și sê torni la rădăcini, în 2—3 rânduri, apă arvestecată cu urină stă-

tuta, cenușe, găinaț sau și numai cu bălegar proaspăt.

Contra viezurilor nurecomandăm decât pușcatul, prinderea în curse sau nimicirea prin mămăligă otrăvită. Curse anume făcute pentru viezuri se pot căpèta la *Franz Schön* în Viena, II. Praterstrasse 78, de unde poți cumpèra și uscătoarea de poame, de care faci amintire.

În scrisoare nu te-am aflat iscălit nicăiri! A bună seama, că ai uitat.

Intrebarea 187. Rog a-mi răspunde în „*Foaia Poporului*“ că unde aș putè căpèta o instrucție pentru comandarea pompierilor, în limba română?

Iablanicza.

George Tăluș.

Răspuns. Adresează-te „Reuniunii pompierilor români“ din *Seliște* (lîngă Sibiu) și de acolo vei primi credem ceea-ce dorești.

Intrebarea 188. Am în grădină multă smeură, care se răspândește și ocupă loc din ce în ce mai mult. Primăvara înflorește de ajuns, însă nu leagă și nu produce roade de fel. Mainainte de a o scoate și arunca drept burueană netrebnică, vê rog sê-mi spuneți, ce ar trebui făcut ca să rodească?

Răspuns. Precum legumele și alte multe plante, smeuura de grădină trebuie supusă la oare-care îngrijiri. Lăsată fiind în grija sorții, ea rămâne stearpă sau dă roade puține, mai ales dacă pământul e sterp și rădăcinile s'au încalcit peste măsură. Dintre îngrijiri amintim aici în treacăt: îngrășarea cu mult compost sau alt gunoiu putred, scormonirea și ținerea pământului în curățenie, udatul în vreme de secetă și ciontarea mlădițelor care după-țe a produs roade. Smeurișul d-tale, pe semne, foarte grămădit, ar trebui desființat cu totul, alegând câteva tufe frumoase și bine înrădăcinate și sădindu-le într'un pământ bine gunoit și rigolot (săpat foarte adînc). Depărtarea între plante, sê fie de $\frac{3}{4}$ m. cel puțin. Smeurișul, de care te plîngi, ar rodi cel mult dacă, rădind tufele până la depărtarea amintită, ai scormoni și îngrășa pământul cu îmbelșugare.

Intrebarea 189. Am vre-o 150 litre vin din anul trecut. Vinul a început să se întindă, fără însă sê-și fi schimbat gustul. Vê rog sê-mi arătați, cum ar trebui lecuit?

Doagă.

Răspuns. Se întemplantă uneori, că vinul băloșit (care se întinde) se vindecă el de el. De unde nu, amestecă vinul cu zăhar sau cu „tanină“ ori „bate-l“ în ciubere cu o măturice curată de mesteacăn.

Intrebarea 190. Vê rog sê-mi împărtășiți un mijloc, prin care aș putea curăți rugina adeseori foarte murdară și grețoasă ce se așează pe capetele sticlelor de soda (sifoanelor).

B. Danilă.

Răspuns. Spală cusitorul sifoanelor cu leșie tare în amestec cu lături (bragă de spirt).

Posta redacției.

Dlui *V. Micla* în *B.* Pentru de-ați putea răspunde, este neapărat să ne împărtășiți, fie cât de scurt. Ești ziler fără leac de moșie sau om întărit? Ai de gând să părăsești vatra străbună singur cu familia sau în tovărășie cu câți alții? Pune pe un cărturar să ne scrie; altcum ar fi anevoioasă înțelegerea. Judecând după cele câteva spuse ale d-tale, părerea noastră ar fi să rămâi unde ești, afară dacă n'ar fi modru de traiu mai departe.

CĂRȚI.

La librăria „Institutului Tipografic” în Sibiu se află următoarele cărți:

„Memorial”, Archiep. și Metropolitanul Andreiu baron de Șaguna, de Nicolae Popca	fl. 1.30
„Bate la ușe”, de Carmen Sylva	1.10
„Domenich Pablo”, de Carmen Sylva	— .28
„Povestile Bănățului”, de Căntana	— .30
„Trávnițe”, 100 piese Slovácești. Volum. I. și II. à 1 fl. 50 cr.	3.—
„Izvoade”, de Demetrescu	4.40
„Homo-Sum”, roman de Ebers	—
„Literatura popor. română”, de Gaster	2.75
„Studii Critice”, de Ghera. Vol. I. și II. à 2 fl. 20 cr.	4.40
„Să auzim, toate	— .25
„Memorii din timpul războiului”, de Georgescu	— .88
„365 Anecdote și glume”, de Gheja	— .0
„Poesii”, de Nicolae Iargă	1.10
„Lașcar Vioreșcu”, o icoană a Moldovei din 1851, de Kotzebue	2.20
„Din Moldova”, schițe de Kotzebue	1.10
„Floarea din Firenze”, de Livescu	— .55
„Cerșitorul”, dramă în 2 acte de Livescu	— .55
„Poesii”, de Macedonski	2.20
„Elemente ungurești în limba română”, de Mândrescu	1.50
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bêrlad, de Mândrescu	— .28

LOTERIE.

Tragera din 25 August n.

Timișoara: 9 34 81 80 28
 Viena: 90 35 21 76 53

Tragera din 29 August n.

Brünn: 51 30 34 45 29

Călinđarul săptămânii.

Zilele	Călinđarul vechiu	Călinđ. nou	Soarele
	Dum. a. 11-a d. Ros., gl 2, sft. 11.	rês.	ap.
Dum.	21 Apost. Tadeu	2 Absolon	5 15 6 48
Luni	22 Muc. Agatonie	3 Mansuet	5 17 6 41
Marți	23 Muc. Lup	4 Rosalia	5 18 6 39
Merc.	24 Muc. Eutichie	5 Laurentiu	5 20 6 37
Joi	25 A. M. A. Bartolom.	6 Magnu	5 21 6 34
Vineri	26 Meci Adrian și Natalia	7 Regina	5 22 6 32
Sămb.	27 Cuv. Pimen	8 † N. Mar.	5 24 6 30

Nr. 1000/1894.

[1979] 1—3

Pășunat excelent de iarnă pentru oi.

Se exarêndează și anume: 293 jugere și 1000 stîngini pătr. într'un complex pe o coastă puțin pezișă, pe timpul dela 1 Octomvrie 1894 până la 1 Aprilie 1895 și un alt complex de 107 jug. 1456 stîngini pătr., cel mai bun fênaț lîngă Têrnava-mare, pe șes liber, pe timpul dela 1 Noemvrie 1894 până la 1 Aprilie 1895.

Doritorii de a exarênda aceste pășunate sê se adreseze verbal sau în scris la subscrisul oficiu.

Bratei (p. u. Medias), 24 August 1894.

Oficiul comunal.

**PRIMĂRIA COMUNEI BUCUREȘTI.
 DIRECȚIUNEA COMPTABILITĂȚII.**

Nr. 23296/6217 F.

[1983] 1—1

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 30 August a. c. st. v. la oarele 10 a. m. se va ține la ospelul comunal licațiune publică prin oferte sigilate pentru darea în întreprindere a aprovizionării și predării următoarelor cantități de furage necesare primăriei pentru întreținerea cailor sei, pe timp dela 1 Septemvrie 1894 până la 31 August 1895.

600.000 (șese sute de mii) chilogrami fên.

400.000 (patru sute de mii) chilogrami paie.

Condițiunile și devisul în conformitate cu care se dau aceste întreprinderi, se pot vedê în ori-ce zi și care de lucru în cancelaria direcțiunii comptabilității, biuroul licațiunilor.

Licațiunea se va ține separat pentru fiecare din aceste furage.

Concurenții spre a fi admiși la licațiune, vor trebui sê depună probe de fên și paie.

Domnii doritori de a lua parte la această licațiune sînt rugați a se presenta în sus arêtata zi și oare la primărie, fiind preparați cu garanție în regulă.

Art. 68—79 din legea de comptabilitate generală a statului, sînt aplicabili acestei licațiuni.

C. Borcescu, primar.

Popescu, director.

2 medalii de aur,
 13 de argint,
 9 diplome de
 onoare.

I. **Franz Joh. Kwizda.**

Fluidul de restituțiune

al lui

[482] 23—45

KWIZDA

apă de spêlat pentru cai. Prețul unei sticle
 1 fl. 40 cr. v. a.

De 30 de ani întrebuintată în grajdurile curții și ale militarilor și civililor, pentru întărire după strapațe mari, la scrintituri, înțepnirea mușchilor etc., face caii sê presteze mult la trainare.

Liferant al curții c. și r. austro-ungare.

Liferant al curții reg. române.

Sê se observe bine
 marca și sê se
 ceară exclusiv
 fluidul de restitu-
 ținne a lui
Kwizda.

Depositul principal:

**Farmația cercuală
 Korneuburg I. Viena.**

Se capêta în
 toate farmaciile
 și drogueriile
 din
 Austro-Ungaria

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, str. principală nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000; Fond de rezervă fl. 70.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abzicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la presentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandai.]

Directiunea institutului.

[1418] 10—27

Anunț.

Cuarta, vipt și educațiune eminentă pentru mai mulți școlari, se poate căpeta în edificiul școlii normale de Oradea-mare pentru 15 fl. la lună, doritorii să se adreseze până în 25 August st. n. către **Gregoriu Torsanu**, docent normal de Oradea-mare.

[1900] 2-2

Cognacul de ouă Kotányi János

se condensează sub supraveghere medicală din gălbiniș de ou și cognac.

Acesta se recomandă de către mulți medici pentru reconvalescenți, cei lipșiți de sânge, bolnavi de plămâni, peste tot în contra ori-cărei slăbiciuni corporale și a organismului.

Cognacul de ouă al lui Kotányi

conține multă substanță nutritivă (la un flacon se vin circa 20 albușuri de cele mai bune), nu irită absolut, ci numai excită și are un gust atât de plăcut, cum nu îl are o a doua beutură. [1861] 3-3

A se feri de imitațiuni, mă rog a se observa cu atențiune marca de mai sus.

Unicul deposit pentru Sibiu și împrejurime: **Formacia lui I. C. Molnar**, Sibiu, Strada Cisnădiei 59.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

TINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. n.

În editura „Institutului tipografic” a apărut și se află de vânzare

Prăsirea pomilor

de

D. COMSA,

membri în comitatul central al „Reuniunii române agricole”.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Se caută

Un învățăcel

dintr'o casă bună, care a absolvat cel puțin II. clase gimnasiale sau reale pentru

„Institutul Tipografic” în Sibiu.

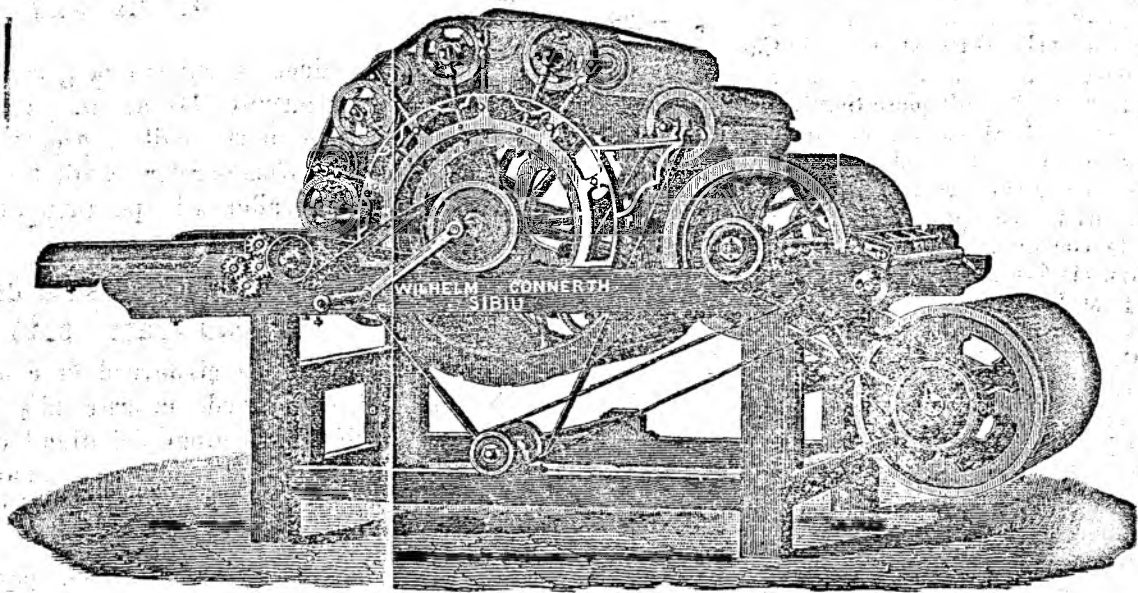
Institut Tipografic T. Livin Albini.

Wilhelm Connerth,

atelier de tâmplărie cu vapor în Sibiu, strada Gușteriții nr. 53.

— Se ofere pentru construirea

mașinelor de scărmenat lâna.

Mărimea 30" cu aparat de plisă.

La construirea mașinelor țintim cu deosebire într'acolo, ca acelea fie simple, se meargă ușor și se aibă deci cea mai mare capacitate de prestațiune.

Prețuri curente gratis și franco.

[1829] 4-4

Mașine gata totdeauna în deposit.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA”

sub direcțiunea

dilor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirigeată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminte, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA”,

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic” Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 10-30

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.